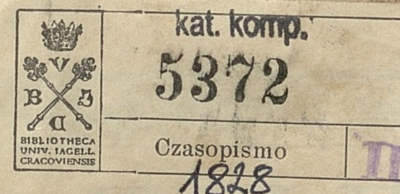

KALENDARZ

Gospodarski

NA ROK PANSKI

1828

w WILNIE
w Drukarni Zymela i Manesa

Kalend. 284.

Biblioteka Jagiellońska
1002378877

KALENDARZ
GOSPODARSKI
NA ROK PRZESTĘPNY
1828

Zawieraiący w sobie dni 366, oraz święta rzymskie i ruskie, z oznaczeniem dni galowych; tabelę wschodu i zachodu słońca; odmiany xiężyca, i inne ciekawe i pożyteczne wiadomości gospodarskie i astronomiczne; na końcu przydane są święta i posty Starozakonnych.

LICZBY ZWROTOW KALENDARSKICH.

Podług Star: Kalendar:		Podług Now: Kalendar:
V.	Złota Liczba	V.
XVII.	Okrąg Słońca	XVII.
XXV.	Epakta	XIV.
I.	Poczet Rzymski	I.
A. G.	Litera Niedzielna	F. E.

ROK PERYODU JULIUSZOWEGO 6541.

Mięsopustu od Nowego roku do Popielca Niedziel 5 i dni 3.

Dozwolono drukować — Wilno 18 Lutego 1827 roku.
Cenzor Radzca Kollegialny Symon Żukowski.

W WILNIE
w Drukarni Zymela, przy Ulicy Zamkowey pod N. 185.

RUCHOME SWIĘTA.

SWIĘTA RZYMSKIE.

Niedzie: Starozapust. 22 Janu: vs. 3 Lut: ns.
Popielec . . . 8 Febr: vs. 20 Lut: ns.
Wielkanoc . . 25 Mar: vs. 6 Kwie: ns.
† dni 30 Apr: 1, 2 Maj: vs. 12, 13, 14 Maj: ns.
Wniebowst: Pańsk: 3 Maja vs. 15 Maj: ns.
Zielone Swiątki . 13 Maja vs. 25 Maj: ns.
Boże Ciało . . . . . 24 Maja vs. 5 Czer: ns.
Niedziel po Zielon: Swiątk: . 28 vs. 26 ns.
Niedz: I. Adwen: . . 2 Dec: vs. 30 List: ns.

SWIĘTA RUSKIE.

Недѣля Мясопустная . . . 29 Генваря.
Недѣля Сыропустная . . . 5 Февраля.
Пасха Христова . . . . . . 25 Марта.
Вознесеніе Господне . . . . . 3 Маія.
Пятдѣсятница . . . . 13 Маія
Мясопустъ Петровъ . . . . . 20 Маія.
Петрова поста . . 5 Недѣль и 4 дни.
Мясопустъ Спасовъ . . . . . . 31 Іюля.
Мясопустъ Филиповъ . . . 14 Ноября.

WYKŁAD ZNAKOW KALENDARZA.

Nów Księżyca.	Baran.	Lew.	Strzelec.
Pierwsza Kwadra.	Byk.	Panna.	Kozierożec.
Pełnia.	Bliźnięta.	Waga.	Wodnik.
Ostatnia Kwadra.	Rak.	Niedźwiadek.	Ryby.

Suchedni przypadają.

5372

V. S.

Pierwsze, w Lutym 15, 17, 18.
Drugie, w Maju 16, 18, 19.
Trzecie, w Wrześniu 19, 21, 22.
Czwarte, w Grudniu 19, 21, 22.

N. S.

Pierwsze, w Lut: 27, 29, w Mar: 1.
Drugie, w Maju 28, 30, 31.
Trzecie, w Wrześniu 17, 19, 20.
Czwarte, w Grudniu 17, 19, 20.

* *Oznaczenie dni galowych.*

EPOCHY ZNAKOMITSZE.

Od stworzenia Swiata - - - - 5777.
Od potopu - - - - - - - - - 4121.
Od Narodzenia Chrystusa Pana - 1828.
Od zburzenia Jerozolimy - - - 1760.
Od założenia Kijowa - - - - 1398.
Od Hegiry, czyli ucieczki Mahometa z Mekki, od którey Turcy lata swoie liczyć zaczynaią - 1206.
Od rozdziału Kościoła Wschodniego z Zachodnim - - - - - 958.
Od wprowadzenia Wiary świętey do Rossyi - - - - - - - - 840.

Od ustanowienia Metropolii, Kijowskiey, Nowgorodzkiey i Włodzimierskiey - - - - - - - - 839.
Od założenia Miasta Moskwy - - 681.
Od założenia Miasta Wilna - - - 510.
Od wynalezienia prochu - - - - 486.
Od wynalazku dział - - - - - - 476.
Od wprowadzen: Wiary S. do Litwy 441.
Od wprowadzenia pierwszey Srebrney monety w Rossyi w Nowgorodzie - - - - - - - - - 408.
Od wynalezienia Druku - - - - 388.
Od zdobycia przez Turków Konstantynopola - - - - - - - 375.
Od złączenia wszystkich Xięstw w Rossyi - - - - - - - - - 364.
Od wynalezienia Ameryki - - - 336.
Od przyięcia tytułu Cara w Rossyi 295.
Od zdobycia Kazania - - - - - 276.
Od zdobycia Astrachanu - - - - 275.
Od odkrycia pierwszego Portu w Rossyi, i przybycia cudzoziemskich Okrętów do Archangelu - 275.
Od początku Druku w Moskwie - 264.
Od założenia Akademii Wileńskiey 250.
Od zdobycia Syberyi - - - - - 244.
Od założenia Akademii w Kijowie 210.
Od odkrycia pierwszych żelaznych i miedzianych kopalni w Rossyi 200.
Od pierwszey Rublowey monety bitey w Moskwie - - - - - - - 174.
Od przyłączenia do Rossyi Małorossyi - - - - - - - - - - 174.
Od założenia Akademii Słowiano-Greko-Łacińskiey w Moskwie - 151.
Od wprowadzenia regularnego Woyska w Rossyi - - - - - - 138.
Od zaprowadzenia Flotty w Rossyi 132.
Od ustanowienia Orderu S. Jędrzeja 130.
Od przyięcia w Rossyi Kalendarza w d. 1 Stycznia zaczynaiącego się 128.
Od założenia Miasta Petersburga - 125.
Od pierwszego wytopienia Srebra w Nerczyńsku - - - - - - 124.
Od zwycięztwa pod Półtawą - - 119.
Od wzięcia Rygi, Inflant, Rewla, Estonii i Wiborga - - - - - 118.
Od ustanowienia Rządzącego Senatu 117.
Od ustanowienia Orderu S. Katarzyny - - - - - - - - - - 114.
Od rozpoczęcia Ładożskiego Kanału 110.
Od ustanowienia Kollegiów Imperyi 110.
Od ustanowienia Nayświęt: Rządzącego Synodu - - - - - - - - 107.
Od przyięcia tytułu Cesarskiego w Rossyi - - - - - - - - - - 107.
Od założenia pierwszych hut miedzianych w Ekaterynburgu - - 105.
Od ustanowienia Orderu S. Alexandra Newskiego - - - - - - 103.
Od założenia Akademii Nauk w Petersburgu - - - - - - - - - 103.
Od odkrycia Srebrnych kopalni w Koływaniu - - - - - - - - 102.
Od założenia lądowego Szlacheckiego Korpusu Kadetów - - - - 96.
Od odkrycia pierwszey kopalni Złota w Rossyi - - - - - - - 89.
Od założenia morskiego Korpusu Kadetów - - - - - - - - - 76.
Od założenia Uniwersytetu w Moskwie - - - - - - - - - - 74.
Od założenia Akademii Sztuk pięknych w Petersburgu - - - - 70.
Od założenia Korpusu Kadetskiego Inżynierów - - - - - - - - 66.
Od założenia Kolonii nad Wołgą - 65.
Od założenia Kanału Ekaterynowskiego - - - - - - - - - - 64.
Od założenia Domu wychowania Szlachetnych Panien i dzieci Mieszczan - - - - - - - - - - 64.
Od potwierdzenia Etatu na niezmiennych zasadach dla Akademii Sztuk pięknych - - - - - - - - - 64.
Od ocębrowania kamieniem brzegów Newy - - - - - - - - - - - 64.
Od założenia Wolnego Ekonomicznego Towarzystwa - - - - - - 63.
Od założenia Kościoła S. Izaaka w Petersburgu - - - - - - - 60.
Od zaprowadzenia w Rossyi szczepienia Ospy - - - - - - - - 60.
Od ustanowienia Orderu S. Jerzego 59.

Od spalenia tureckiey flotty pod Czesmą - - - - - - - - - - - 58.
Od przyłączenia do Rossyi Białeyrusi - - - - - - - - - - - - 56.
Od założenia Szkoły górniczey w Petersburgu - - - - - - - - - 56.
Od zawarcia pokoju z Turkami w Kuczuk-Kainardży - - - - - - 54.
Od zdobycia Kerczy, Jenikola i Kinburga - - - - - - - - - - - 54.
Od osiedlenia w Azowskiey Gubernii wyprowadzonych z Krymu Greckich i Ormiańskich Koloniy - - 50.
Od wydania Ustawy o Żegludze - - 47.
Od wzniesienia Posągu Piotra W. w Petersburgu - - - - - - 46.
Od ogłoszenia Manifestu o korzyściach i swobodach w dobywaniu minerałow i robieniu metallow - 46.
Od ustanowienia Orderu S. Włodzimierza - - - - - - - - - - - 46.
Od wzięcia Krymu, Tamana i Kubani - - - - - - - - - - - - 45.
Od założenia Akademii Rossyyskiey 45.
Od zawarcia traktatu handlowego między Rossyą i Portą Ottomań: 45.
Od założenia Szkoły Lekarskiey w Petersburgu - - - - - - - - 45.
Od założenia Szkoł Narodowych - 45.
Od ogłoszenia Manifestu nadaiącego Szlachcie szczególne Przywileje i Swobody - - - - - - - - - 43.
Od ogłoszenia Manifestu dozwalaiącego cudzoziemcom wszelkiego wyznania, osiedlać się na Kaukazie, z wolnością prowadzenia handlu i bawienia się przemysłem - 43.
Od założenia Szkoły Żeglugi w Petersburgu - - - - - - - - - 42.
Od ogłoszenia Ukazu o budowaniu Drog w całém Państwie Rossyyskiém, nieobciążaiąc Poddanych, i naprawie onych kosztem Skarbu 42.
Od założenia Banku Pożyczkowego - 42.
Od podbicia ludow za Kubańskich, i wykonania przez nich przysięgi na wierność - - - - - - - - 41.
Od zdobycia Oczakowa - - - - 40.
Od zawarcia wiecznego pokoju między Rossyą i Szwecyą w Werelu, bez pośrednictwa innych Mocarstw 38.
Od zawarcia pokoju z Turkami, wedle którego Dniestr naznaczony granicą obu Państw, a wszystkie między Bugiem i Dniestrem leżące ziemie przyłączone do Rossyi 37.
Od przyłączenia Polskich prowincyi do Rossyi przy drugim podziale tego kraju - - - - - - - - - 35.
Od przyłączenia do Rossyi Xięstwa Kurlandzkiego i Semigalii - - 33.
Od przyłączenia Polskich prowincyi do Rossyi przy trzecim podziale tego kraju - - - - - - - - 33.
Od Narodzenia Jego Imperatorskiey Mości Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - - - - 32.
Od przyięcia pod Opiekę Cesarsko-Rossyiskiey Amerykańskiey Kompanii - - - - - - - - - - 29.
Od założenia Instytutu wychowania Szlachetnych Panien S. Katarzyny w Petersburgu - - - - - 28.
Od ogłoszenia Manifestu kassuiącego na zawsze tayną Expedycyą w Rossyi, i potwierdzaiącego Przywileje Szlachty - - - - - - 27.
Od założenia Kościoła M. N. Kazańskiey - - - - - - - - - - 27.
Od dobrowolnego poddania się Gruzyi pod Panowanie Rossyi - - 27.
Od rozszerzenia władzy Rządzącego Senatu i ustanowienia ośmiu Ministerstw - - - - - - - - - 26.
Od nowego urządzenia Akade: Sztuk pięknych - - - - - - - - 26.
Od dozwolenia swobodnego rybołostwa na morzu Kaspiyskiém - - 26.
Od poświęcenia Kościoła S. Izaaka - 26.
Od Wstąpienia na Tron Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - - - - 5.

JANUARIUS, ГЕНВАРЬ, STYCZEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Luty w Styczniu.	B.Z.Z.
		Nazwane jest Imie Jego JEZUS. Luc. 2.			Luc. 2.	
1	N.	NOWY ROK.	ОБРѢЗАН: ГОСП:	13	N. 1 po 3 Król.	
2	P.	Makarego Opata.	Sylwestra Papieża.	14	Hilarego Opata.	
3	W.	Daniela Proroka.	Malachijasza Proro:	15	Pawła 1 Pustel:	
4	S.	Tytusa Bisk. i Męcz.	Sobor 70 Apostołow.	16	Marcella Papie.	
5	C.	Telesfora Pap. i Mę.	Teopemta Mę. *Post.*	17	Antoniego Opa.	
6	P.	Trzech Królow.	Богоявленіе Господ.	18	Katedra S. Piot.	
7	S.	Julijana Męczeńnika.	*Sobor Sgo Jana.*	19	Ferdynanda Kr.	
		Czemuście mię szukali? Luc. 2.			Jana 2.	
8	N.	1 po 3 Król. Rygob.	Н. 1 по Богоявленіи.	20	N. 2 po 3 Król.	
9	P.	Marcyianny Panny.	Polieukta Męczeńni.	21	Agnieszki Pan.	
10	W.	Agatona Papieża.	Grzegorza Biskupa.	22	Wincentego M.	
11	S.	Hygina Męczeńnika.	Teodozego Mnicha.	23	Zaśl. P.M. Jana.	
12	C.	Raynolda i Honoraty.	Tacianny Męczeńn.	24	Tymoteusza Bis.	
13	P.	Hilaryusza Papieża.	Ermila i Strat. Mm.	25	Nawr. S. Pawła.	
14	S.	Hilarego Opata.	Męczeń. Synayskich.	26	Polikarpa Bisk.	
		Napełniycie te stągwie wodą. Jana 2.			Mat. 2.	
15	N.	2 po 3 Król. Pawła.	Н. 2 по Богоявленіи.	27	N. 3 po 3 Król.	
16	P.	Marcella Papieża.	Okowy Sgo Piotra.	28	Ildefonsa Bisk.	
17	W.	Antoniego Op. i Pust.	Antoniego Mn. Wiel.	29	Franciszka Sal.	
18	S.	Katedra S. Piotra.	Atanaz. i Cyryl. Do.	30	Martyny Pann.	
19	C.	Ferdynanda Króla.	Makarego Egipcyian.	31	Piotra Wyzna.	
20	P.	Fabijana i Sebastyia.	Eufemiusza Wyzna.	1	*Feb.* Ig. B. *Wig.*	
21	S.	Agnieszki Panny.	Maxyma Wyznaw.	2	Gromn. N. P. M.	
		Zawołay robotnikow, i day im zapłatę. Mat. 20.			Mat. 20.	
22	N.	Starozapust. Wince.	Н. 3 по Богоявленіи.	3	N. Starozapust.	
23	P.	Zaśl. P. M. i Jana.	Klemensa Biskupa.	4	Weronki Pann.	
24	W.	Tymoteusza Bis. i M.	Xenii Panny.	5	Agaty P. i Mę.	
25	S.	Nawrócenie S. Pawła.	Grzegorza Biskupa.	6	Doroty P. i M.	
26	C.	Polikarpa Bis. i Mę.	Xenofonta Kapłana.	7	Romualda Opat.	
27	P.	Jana Złotoustego.	Prz. Rel. S. Jana Zło.	8	Jana *de Matta.*	
28	S.	Ildefonsa Biskupa.	Efrema Djakona.	9	Apolonii P. i M.	
		Nasienie jest słowo Boże. Luc. 8.			Luc. 8.	
29	N.	Mięsopust. Francis.	Н. Мясопустная.	10	N. Mięsopustna.	
30	P.	Martyny Panny.	Трехъ Святителей.	11	Lucyusza Bisk.	
31	W.	Piotra Nol. Wyznaw.	Cyra i Jana Cudot:	12	Gaudentego Mę.	

LUNACYE.

Słońce wstę: w znak wodnika dn. 9 godz. 1 min. 37 rano.

Nów dn. 5 godziny 2 m. 5 z rana.

Pierw. kwa. dn. 11 god. 10. mi. 26 wieczor.

Pełnia dn. 20 go. 2 mi. 45 z rana.

Ostatnia kwa. dn. 27 godz. 9 min. 36 wieczor.

MAXYMY MORALNE.

Wspaniałomyślność boleje nad cudzém nieszczęściem, jak gdyby odpowiedzialną była za nie.

Złudzenia pychy stają się źródłem nay- większych nieszczęść naszych; rozważanie zaś nędzy ludzkiey, czyni mędrca zawsze umiarkowanym.

Rozpusta i fantazyia żadnych nie uzna-

FEBRUARIUS, ФЕВРАЛЬ, LUTY ma dni 29.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Marzec w Lutym.	B.Z.Z.
1	S.	Ignacego B. i M. *Wig.*	Tryfona Męczeńnika.	13	Jordana Kapła.	
2	C.	Gromniczney N. P. M.	Стрѣтеніе Господ.	14	Walentego Mę.	
3	P.	Błażeja Bisk. i Męcz.	Symeona i Anny Pr.	15	Fausty. i Jowita.	
4	S.	Andrzeja i Weroniki.	Izydora Peluzyiskie.	16	Julijan. P. i M.	
		I ubiczowawszy, zamordują Go. Luc. 18.			Luc. 18.	
5	N.	Zapustna. Agaty P.	Н. Сыропустная.	17	N. Zapustna.	
6	P.	Doroty Panny i Męcz.	Bokula Biskupa.	18	Konstancyi Pa.	
7	W.	Romualda Opata.	Parteniusza Biskupa.	19	Konrada Wyz.	
8	S.	Jana *de Mat. Popiel.*	Teodora Męczeńni.	20	Euchar. B. *Pop.*	
9	C.	Apolonii Pan. i Męc.	Nicefora Męczeńni.	21	Eleonory Pann.	
10	P.	Scholastyki Panny.	Charlampiusza Męc.	22	Katedra S. Piot.	
11	S.	Lucyusza Biskupa.	Błażeja Biskupa.	23	Fulgentego W.	
		Nie będziesz kusił Pana Boga twego. Mat. 4.			Mat. 4.	
12	N.	Wstępna. Gaudente.	Н. 1 Поста.	24	N. Wstępna.	
13	P.	Jordana Kap. i Fuski.	Martyniana Mnicha.	25	*Macieja Apost.*	
14	W.	Walentego Męczeńn.	Auxencyusza Mnich.	26	Wiktora Męcz.	
15	S.	Faust. i Jowita *Such.*	Onezyma Apostoła.	27	Alexan. B. *Such.*	
16	C.	Julijany Pan. i Męcz.	Pamfila i Porf. Mm.	28	Julija. i Anasta.	
17	P.	Polikar. i Sabi. *Such.*	Teodora Męczeńnika.	29	Romana W. *Su.*	
18	S.	Konstancyi Pan. *Such.*	Leona Papieża.	1	*Mar.* Albin. *Su.*	
		Ten jest Syn mój miły. Mat. 17.			Mat. 17.	
19	N.	2 Postu. Konrada.	Н. 2 Поста.	2	N. 2 Postu.	
20	P.	Eucharego Biskupa.	Leona Biskupa.	3	Kunegundy Pa.	
21	W.	Eleonory Panny.	Tymoteusza Mnicha.	4	*Kazimierza Kr.*	
22	S.	Katedra Sgo Piotra.	Znal. Rel. MM. Ewie.	5	Prze. S. Wacła.	
23	C.	Syrena i Romany.	Polikarpa Bis. i Mę.	6	Kolety Panny.	
24	P.	Fulgentego Wyznaw.	*Znalez. Gł. S. Jana.*	7	Tomasza z Akw.	
25	S.	*Macieja Apostoła.*	Tarazego Biskupa.	8	Jana Bożego.	
		I owszem błogosławieni. Luc. 11.			Luc. 11.	
26	N.	Głucha. Wiktora.	Н. 3 Поста.	9	N. Głucha.	
27	P.	Alexandra Biskupa.	Prokopiusza Biskupa.	10	40 Męczeńnik.	
28	W.	Julijana i Anastazyi.	Bazylego Mnicha.	11	Pelagii Panny.	
29	S.	Romana Opata Wyz.	Kassyiana Rzymiani.	12	Grzegorza Pap.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak ryby dnia 7 go. 4 mi. 18 wieczorem.

Nów d. 3 go. 12 m. 26 z południ.

Pierw: kwa. dn. 10 go. 4 mi. 20 wieczorem.

Pełnia dn. 18 go. 8 mi. 33 wieczorem.

Ostatnia kwa. dn. 26 go. 6 mi. 59 rano.

Maxymy Moralne.

je granic i więcey osob do ubóstwa przywodzi, niżeli istotne potrzeby.

Skąpiec w skrytości mawia do siebie, czyliż dostatki ubogich w moich ręku są złożone? i odpycha od siebie litość, która się jemu naprzykrzeniem staje.

Mędrcy, którzy przed nami pisali, są podróżnymi, którzy nas poprzedzili na ścieżkach nieszczęścia, i którzy, gdy nas wszystko opuszcza, pomocne ku nam wyciągaią dłonie, do swego wzywaią nas grona. Dobra książka, jest dobrym przyiacielem.

Nieszczęścia rozniecaią pojętność, wzma-

MARTIUS, МАРТЪ, MARZEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Kwiecień w Marcu.	B.Z. Z.
1	C.	Albina Biskupa.	Ewdocyi Męczennic.	13	Nicefora i Kry.	
2	P.	Symplicyusza Bisku.	Teodota Bisk. i Mę.	14	Zacharyiasza B.	
3	S.	Fortunata i Kunegun.	Eutropiusza Męczeń.	15	Longina Ż. i M.	
		Niech będą przepasane biodra wasze. Luc. 12.			Jana 6.	
4	N.	Srzod. Kazimierza Kr.	Н. 4 Поста.	16	N. Srzodopostn.	
5	P.	Prze. S. Wacł. i Teof.	Konona Męczeńnika.	17	Patrycego Bisk.	
6	W.	Kolety Panny.	42 Męczeń. w Amm.	18	Gabryela Arch.	
7	S.	Tomasza z Akwinu.	Bazylego i Efrema.	19	*Józefa Ob. P. M.*	
8	C.	Jana Bożego.	Teofilakta Biskupa.	20	Joach. Oy. P. M.	
9	P.	Franciszki Wdowy.	40 Męczeńnikow.	21	Benedykta Opa.	
10	S.	40 Męczeńnikow.	Konrada Męczeńni.	22	Pawła Biskupa.	
		Czemuż mi niewierzycie. Jana 8.			Jana 8.	
11	N.	Biała. Pelagii P.	Н. 5 Поста.	23	N. Biała.	
12	P.	Grzegorza Papieża.	Teofana Sygrańskie.	24	Epigmeu. *Wig.*	
13	W.	Nicefora i Krystyny.	Prz. Rel. S. Nicef. Pa.	25	Zwiast. N. P. M.	
14	S.	Zacharyiasza Biskupa.	Benedykta Opata.	26	Teodozyusza.	
15	C.	Longina Żoł. i Męcz.	Agapiusza Męczeńni.	27	Ruperta Bisku.	
16	P.	Cyrylla Męczeńnika.	Sabina i Papy Mm.	28	Gunterm. Kapł.	
17	S.	Patrycego Biskupa.	*Alexego Wyznawcy.*	29	Eustachego Op.	
		Oto Król twóy idzie ku tobie. Mat. 21.			Mat. 21.	
18	N.	Kwietna. Gabryela.	Н. 6. Вербная.	30	N. Kwietna.	
19	P.	*Józefa Obl. N. P. M.*	Chryzanta i Daryi.	31	Beniam. i Balbi.	
20	W.	Joachima Oy. N. P. M.	MM. w Kl. S. Sabby.	1	*Apr.* Teodory.	
21	S.	Benedykta Opata.	Jakóba Biskupa.	2	Franci: z Pauli.	
22	C.	*Wielki.* Pawła Bisk.	*Wielikiy Czetwier:*	3	*Wielki Czwar.*	
23	P.	*Wielki.* Ottona Żoł.	*Wielikaia Piatnica.*	4	*Wielki Piątek.*	
24	S.	*Wielka.* Epigmeusza.	*Wielikaia Sobbota.*	5	*Wielka Sobota.*	
		Wstałci Zmartwych nie masz go tu. Mar. 16.			Mar. 16.	
25	N.	Zmartwy. Pańskie. (*)	Н. Пасха Христо:	6	Zmartw: Pań:	
26	P.	Poniedz. Wielk. Teodo.	Понед: свѣтлый.	7	Ponied: Wielk.	
27	W.	Ruperta Biskupa.	Вторникъ свѣтлый.	8	Apoloniusza M.	
28	S.	Guntermana Kapłana.	Stefana i Hilar Mn.	9	Maryi Egipcya.	
29	C.	Eustachego Opata.	Marka Biskupa.	10	Ezechiela Pror.	
30	P.	Kwiryna Mę. i Anieli.	Jana Mnicha.	11	Leona Papieża.	
31	S.	Beniam. i Balbi. *Wig.*	Hipacyusza Biskupa.	12	Juliusza Papie.	

(*) *Ponieważ Fest Zwiastowania P. Maryi przypada w Niedzielę Wielkonocną, więc przenosi się z poprzedzaiącą Wigilią na Poniedziałek po Niedzieli Przewodney.*

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak barana dn. 8 go. 4 mi. 29 wieczorem. Porówn. dnia z nocą. Początek wiosny.

Nów d. 3 go. 11 minu. 17 z rana.

Pierw: kwa. dn. 11 go. 11 m. 43 z rana.

Pełnia dn. 19 g. 12 mi. o w południe.

Ostatnia kw. d. 26 g. 1 m. 48 wieczorem.

Maxymy Moralne.

gaią i ostrzą czucie.

Dusza rozumnych tak, jak złoto nay-więcey waży.

Rozumny tak ma z tego świata schodzić, jak z uczty.

Długie suknie ciałom, niezmierne bo-

APRILIS, АПРѢЛЬ, KWIECIEN ma dni 3o.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. May w Kwietniu.	B.Z. Z.
		Weźmiycie Ducha Swiętego. Jana 20.			Jana 20.	
1	N.	Przewodna. Teodory.	Н. 1 по Пасцѣ.	13	N. Przewodna.	
2	P.	Zwiast. N.M.P. Franc:	Благовѣщ. П. Богор.	14	Tybur: i Wale.	
3	W.	Rycharda i Teodozyi.	Niceta Mnicha.	15	Krescentego.	
4	S.	Izydora Biskupa.	Józefa Mnicha.	16	Kalixta Papież.	
5	C.	Wincentego Ferrery.	Teodula Męczeńnika.	17	Aniceta Papież.	
6	P.	Wilhelma Wyznaw.	Eutychinsza Biskupa.	18	Eleuterego Męc.	
7	S.	Donata i Rufina.	Jerzego Biskupa.	19	Herm: i Wern.	
		Jam jest Pasterz dobry. Jana 10.			Jana 10.	
8	N.	2 po Wielk: Apolon:	Н. 2 по Пасцѣ.	20	N. 2 po Wielk:	
9	P.	Maryi Egipcyianki.	Eupsychiusza Męcz.	21	Anzel: i Symo.	
10	W.	Ezechiela Proroka.	Terencyui: inn. Mm.	22	Sotera i Kaja.	
11	S.	Leona Papieża.	Antypa Biskupa.	23	*Jerzego Męcz:*	
12	C.	Juliusza Papieża.	Bazylego Biskupa.	24	Woyciecha Bis.	
13	P.	Hermenegilda Króla.	Artemona Biskupa.	25	*Marka A. i Ew.*	
14	S.	Tyburcego i Walery.	Marcina Papieża.	26	Kleta i Marcel.	
		Iż idę do Oyca. Jana 16.			Jana 16.	
15	N.	3 po Wielk: Krescen:	Н. 3 по Пасцѣ.	27	N. 3 po Wielk:	
16	P.	Kalixta Papieża.	Agaty i Ireny Męcz:	28	Witalisa Męcz.	
17	W.	Aniceta Papieża.	Symeona Mnicha.	29	Piotra Męczeń.	
18	S.	Eleuterego Bis: i Męc:	Jana Mnicha.	30	Katarzyny Sen:	
19	C.	Hermogena i Werne.	Jana Anachorety.	1	*Maj. Fil. i Jakó:*	
20	P.	Wiktora i Cezarego.	Teodora Trychina.	2	Atanaz: i Zygm.	
21	S.	*Anzelma i Symona.	Januaryusza B. i M.	3	*Znalen: S. Krz.*	
		Idę do Onego, który mię posłał. Jana 16.			Jana 16.	
22	N.	4 po Wielk: Sotera.	Н. 4 по Пасцѣ.	4	N. 4 po Wielk:	
23	P.	*Jerzego Męczeńnika.*	Георгія Великомуч:	5	Piusa i Moniki.	
24	W.	Woyciecha Ar. B. i M.	Sabby Męczeńnika.	6	Jana w oleju.	
25	S.	*Marka Apos: i Ewa:*	*Marka Apos: i Ewa:*	7	Domicelli Pan.	
26	C.	Kleta i Marcel. Pap.	Bazylego Biskupa.	8	*Stanisł. B. i M.*	
27	P.	Anastazego i Tertulia.	Symeona Męczeńni.	9	Grzegorza Teol.	
28	S.	Witalisa Męczeńnika.	Jasona i Sosypatra.	10	Izydora Rolni.	
		Ja będę Oyca prosił za wami. Jana 16.			Jana 16.	
29	N.	5 po Wielk: Piotra.	Н. 5 по Пасцѣ.	11	N. 5 po Wielk:	
30	P.	Katarzyny Seneńs. †.	*Jakóba Apostoła.*	12	Pankrace: M. †.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak byka dnia 8 go. 4 mi. 55 rano.

Nów dn. 2 g. 10 m. 59 z rana.

Pierw. kw. d. 10 g. 7 m. o z rana.

Pełnia d. 17 go. 12 m. 26 z północy.

Ostatnia kwa. d. 24 g. 7 m. 14 wieczorem.

Maxymy Moralne.

gactwa duszom, są na przeszkodzie.

I chorego i głupiego postrachy niegroźne.

Na koszulę suknia wdziewa się, ludzie rozumni w przeciwnościach, dobrym umysłem opatruią się.

Pokarm chorego i głupiego dusza pełne są ckliwości.

Często mgła słońce, rozum ćmią namiętności.

MAJUS, МАЙ, MAY ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Czerwiec w Maju.	B.Z. Z.
1	W.	*Filipa i Jakó: Ap.* †.	Jeremijasza Proroka.	13	Serwacego B. †.	
2	S.	Atanazego i Zygm. †.	Atanazego Doktora.	14	Boniface: M. †.	
3	C.	Wnieb: Pań: *Zn. S.* †.	Вознесеніе Господ.	15	Wniebow: Pań:	
4	P.	Floryiana Męczenni.	Pelagii Męczennicz.	16	Jana Nep. Męcz.	
5	S.	Piusa Pap. i Moniki.	Ireny Męczenniczki.	17	Torpeta i Pasch.	
		On o mnie świadczyć będzie. Jana 15 i 16.			Jana 15 i 16.	
6	N.	6 po Wielk: Jana.	Н. 6 по Пасцѣ.	18	N. 6 po Wielk:	
7	P.	Domicelli Panny.	*Zjawienie S. Krzyża.*	19	Celest: i Puden.	
8	W.	*Stanisława Bis. i M.*	Іоанна Богослова.	20	Bernarda Sene.	
9	S.	Grzegorza Naz: Teol:	Николая Епископа.	21	Walensa B. i M.	
10	C.	Zja: S. Mich: i Izy: R.	*Symona Apostoła.*	22	Heleny i Julii.	
11	P.	Mamerta Biskupa.	Mociusza Biskupa.	23	Dezyde: B. i M.	
12	S.	Pankracego Męczenni.	Epifaniusza Biskupa.	24	Symeon: i Joan.	
		Odchodzę i wrócę się do was. Jana 14.			Jana 14.	
13	N.	Zesł. Ducha S. Serwa.	Сошествіе. Св. Духа.	25	Zesła: Ducha S.	
14	P.	Poniedz: Świąt: Bonifa:	Понед. Св. Троицы.	26	Poniedz: Świąt.	
15	W.	Zofii i trzech Córek.	Вторникъ свѣтлый.	27	Jana Pap. i Mę.	
16	S.	Jana Nepo: Mę. *Such.*	Teodora Mnicha.	28	Germ: B. *Such.*	
17	C.	Torpeta i Paschalisa.	Andronika Apostoła.	29	Maxym. i Teod.	
18	P.	Wenant. i Felixa. *Su.*	Teodota Męczeń.	30	Ferd. i Fel. *Su:*	
19	S.	Celest. i Pudenc. *Such.*	Patrycyusza Biskupa.	31	Petroneli P. *Su.*	
		Dana mi jest wszystka władza. Mat. 28.			Mat. 28.	
20	N.	SSS. Tróycy Bernar.	Н. 1. Всѣхъ Свя: *Zap:*	1	*Jun.* N. SSS. Tr.	
21	P.	Walensa Bis. i Męcz.	*Konst. i Hel. D. 1 pos.*	2	Marcel: i Piotr.	
22	W.	Heleny i Julii Panien.	Bazyliszka Męczenni.	3	Laurentyna.	
23	S.	Dezyderyusza B. i M.	Michała Biskupa.	4	Alexandra Bis.	
24	C.	Boże Ciało. Joanny.	Тѣло Христово.	5	Boże Ciało.	
25	P.	Urbana i Magd. *de Pa.*	*Znale. Gł. Sgo Jana.*	6	Norberta Bis.	
26	S.	Filipa Neryusza Wyz.	Karpa Apostoła.	7	Roberta Opata.	
		Panie! stało się, jakoś rozkazał. Luc. 14.			Luc. 14.	
27	N.	2 po Świąt: Jana P.	Н. 2 по Сошеств.	8	N. 2 po Świątk:	
28	P.	Germana i Lucyiana.	Niceta Biskupa.	9	Prymu: i Felic.	
29	W.	Maxymina i Teodozyi.	Teodozyi Pan. i Mę.	10	Małgorzaty Kr.	
30	S.	Ferdynanda i Felixa.	Izacyusza Mnicha.	11	Barnaby Apost:	
31	C.	Petroneli Panny.	Ermijasza Apostoła.	12	Onufrego Wyz.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak bliźniąt dnia 9 g. 5 m. 15 rano.

Nów dn. 1 g. 11 m. 31 wieczorem.

Pierw. kwa. d. 9 g. 12 minut. 52 z północy.

Pełnia d. 17 g. 9 m. 58 wieczorem.

Ostatnia kwa. d. 23 g. 12 min: 44 z rana.

Nów dn. 31 go. 12 m. 54 z połudn.

Maxymy Moralne.

Choremu złote łoże, głupiemu szczęście, nic nie pomogą.

Umiarkowane wody picie, ognie wnętrzne, słodka wymowa gniew uśmierza.

Dobrym bydź należy, ale nie udawać się za takowego.

Wszyscy bylibyśmy dobrymi, gdybyśmy wszyscy tchnęli uczuciem miłości bliźniego.

Jest, który kształtem próżnuiącego,

JUNIUS, ІЮНЬ, CZERWIEC ma dni 30.

D.	T.	Święta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Święta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Lipiec w Czerwcu.	B.Z.Z.
1	P.	*Serce P. Jezusa.*	Соcmp. Пр. Богоро:	13	*Serce P. Jezu:*	
2	S.	Marcel: i Piotra Mm.	Nicefora Patryarchy.	14	Bazylego W. B.	
		Który z was człowiek maiąc sto owiec. Luc. 15.			Luc. 15.	
3	N.	5 po Świąt: Lauren.	Н. 3 по Сошесmв.	15	N. 3 po Świątk:	
4	P.	Alexandra i Kwiryna.	Metrofana Patryar.	16	Aurelija. i Just.	
5	W.	Bonifacego i Waleryi.	Doroteusza Bis. i M.	17	Adolfa Biskupa.	
6	S.	Norberta Bisk: Wyzn.	Hilaryona Mnicha.	18	Marka i Marce:	
7	C.	Roberta Opat. Z. Cys.	Teodota Bisk: i Mę:	19	Gerw. i Prota.	
8	P.	Medarda Biskupa.	Teodora Męczeńnika.	20	Sylweryu. Pap.	
9	S.	Prymusa i Felicyiana.	Cyrylla Ar: Bis: Ale:	21	Aloizego Gonz.	
		Odtąd już ludzie łowić będziesz. Luc. 5.			Luc. 5.	
10	N.	4 po Świąt: Małgorz.	Н. 4 по Сошесmв.	22	N. 4 po Świąt:	
11	P.	Barnaby Apostoła.	*Bartłom. i Bar. Ap.*	23	Zenona i Agryp.	
12	W.	Onufrego Wyznawcy.	*Onufrego Pustelnik.*	24	*Naro. S. Jana.*	
13	S.	Antoniego z Padwy.	Akwiliny Męczeńni:	25	Prospera i Galli.	
14	C.	Bazylego W. Bisku.	Elizeusza Proroka.	26	Jana i Paw. Mm.	
15	P.	Wita i Modesta MM.	Ammosa Proroka.	27	Władysł. Król.	
16	S.	Aurelijana i Justyny.	Tychona Cudotwór.	28	Leona Pa. *Wig.*	
		Zostaw tam dar twóy. Mat. 5.			Mat. 16.	
17	N.	5 po Świąt: Adolfa.	Н. 5 по Сошесmв.	29	N. Piotra i Paw.	
18	P.	Marka i Marcellina.	Leoncyusza Męczeń.	30	Pamiąt. S. Paw.	
19	W.	Gerwazego i Protaze.	*Judy Apostoła.*	1	*Jul.* Juliusza M.	
20	S.	Sylweryusza Papieża.	Metodego Bis: i Mę:	2	*Naw: N. P. M.*	
21	C.	Aloizego Gonzagi *S. J.*	Julijana Męczeńnika.	3	Awita Kapłana.	
22	P.	Paulina B. 10,000 Mm.	Euzebiusza B. i Męc.	4	Józefa Kal. i El.	
23	S.	Zenona i Agrypiny.	Agrypiny Męczeńni.	5	Wilhel i Karol.	
		Zal mi tego ludu. Mar. 8.			Mar. 8.	
24	N.	6 po Świąt: *Nar. S. Jan.*	Н. 6. Рож. Св. Іоан.	6	N. 6 po Świątk:	
25	P.	*Prospera i Gallikana.	Febronii Męczeńnic:	7	Klaudyusza Mę.	
26	W.	Jana i Pawła Mm.	Dawida Mnicha.	8	Kilijana Męcz.	
27	S.	Władysława Króla.	Samsona Mnicha.	9	Zenona Męczeń:	
28	C.	Leona Papieża. *Wigil.*	Prz. Rel. Cyra i Jana.	10	7 Braci śpiący.	
29	P.	Piotra i Pawła Apost:	Петра и Павла Апо:	11	Cypryia. i Joan.	
30	S.	Pamiąt. S. Pawła Apo.	*Sobor 12 Apostołow.*	12	Jana Gwal. Op.	

LUNACYE.

Słońce wstę: w znak raką dn. 9 g. 1 mi. 50 wieczor.
Przesil: dnia. Początek lata.

Pierw. kwadra dnia 8 g. 4 m. 34 wieczorem.

Pełnia d. 15 go. 5 m. 24 wieczor.

Ostatnia kwadra dnia 22 go. 7 min. 42 z rana.

Nów dn. 30 go. 3 m. 11 rano.

Maxymy Moralne.

naywięcey sprawuie.

Jest, który nakształt czyniącego, wybornie próżnuie.

Siła rzeczy na czas dobre, skutkiem nader źle wychodzą.

Dwa razy czyni, kto z ochotą

Wiele umie, kto nie umie nad potrzebę.

Kto nie sprosta, temu o co się kusi, niech uczyni, co może, jakby wszystko dokazał.

JULIUS, ЮЛЪ, LIPIEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Sierpień w Lipcu.	B.Z.Z.
		Strzeżcie się fałszywych Prorokow. Mat. 7.			Mat. 7.	
1	N.	* 7 po Św. Juliusza.	Н. 7 по Сошеств.	13	N. 7 po Swiąt.	
2	P.	*Nawiedz. N. P. Mar.*	*Złoże. Szaty N. P. M.*	14	Bonaw. D. Koś.	
3	W.	Awita i Kamilli.	Hiacynta Męczenni.	15	Rozesł. SS. Apo.	
4	S.	Józefa Kal. i Elżbiety.	Andrzeja Ar. B. Kry.	16	*Szkapl. N. P. M.*	
5	C.	Wilhelma i Karoliny.	Atanazego Mnicha.	17	Alexe. W. Wy.	
6	P.	Izajasza i Dominiki.	Sysoia Mnicha.	18	Symeona i Rozy.	
7	S.	Klaudyusza i Towarz.	Tomasza Mnicha.	19	Wincen. *a Pau.*	
		Oddaj liczbę szafarstwa twoiego. Luc. 16.			Luc. 16.	
8	N.	8 po Swiąt. Kilijana.	Н. 8 по Сошеств.	20	N. 8 po Swiąt.	
9	P.	Zenona i Cyrylla.	Pankracego B. i Mę.	21	Praxedy Panny.	
10	W.	7miu Braci śpiących.	*Złoż. Sz. P.* 45 Mm.	22	*Maryi Magda.*	
11	S.	Cypryiana i Joanny.	Eufemii Męczenńicz.	23	Liber. i Apoli.	
12	C.	Jana Gwalb. Opata.	Prokla i Hilar. Mm.	24	Krysty. P. i M.	
13	P.	Małgorzaty Panny.	*Sobor Gabr. Archan.*	25	*Jakóba Apost.*	
14	S.	Bonawentura D. Koś.	Akwila Apostoła.	26	*Anny M. P. M.*	
		Dom móy, Dom modlitwy jest. Luc. 19.			Luc. 19.	
15	N.	9 po Swiąt. Roz. Ss. Ap.	Н. 9 по Сошеств.	27	N. 9 po Swiąt.	
16	P.	*Szkapler. N. P. Mar.*	Antynogona Męczeń.	28	Innoc. i Botwid.	
17	W.	Alexego Wiel. Wyzn.	Maryny Męczeńnicz.	29	Marty P. G. P. J.	
18	S.	Symeona i Rozyny.	Emiljana Męczeńni.	30	Abdona i Sena.	
19	C.	Winceniego *a Paulo.*	*Makr. P. S. S. B. W.*	31	Ignacego Wyz.	
20	P.	Elijasza Proroka.	Илiи Пророка.	1	*Aug.* Piot. w ok.	
21	S.	Praxedy Panny.	Symeona i Jana Mn.	2	*N. P. M. Aniel.*	
		Boże bądź miłościw mnie grzesznemu. Luc. 18.			Luc. 18.	
22	N.	* 10 po Sw. *Mar. M.*	Н. 10 по Сошеств.	3	N. 10 po Swiąt.	
23	P.	Liberyu. i Apolinar.	Trofima i Teofila.	4	Dominika Wyz.	
24	W.	Krystyny Pan i Mę.	Глѣба и Бориса.	5	*N. P. M. Snież.*	
25	S.	*Jakóba Apostoła.*	Успенie Св. Анны.	6	*Przemie. Pań.*	
26	C.	*Anny Mat. N. P. M.*	Hermolausa Męczeń.	7	Kajetana Wyz.	
27	P.	Pantaleona Męczeń.	*Pantaleona Męczeń.*	8	Cyryiaka Męcz.	
28	S.	Innocent. i Botwida.	Prochora Apostoła.	9	Romana Męcz.	
		Dobrze wszystko uczynił. Mar. 7.			Mar. 7.	
29	N.	11 po Swiąt. Marty P.	Н. 11 по Сошеств.	10	N. 11 po Swiąt.	
30	P.	Abdona i Sena Mm.	Siły i Sylwana Apo.	11	Tybur. i Zuzan.	
31	W.	Ignacego Wyznawcy.	Eudocyma Mn. *Zap.*	12	Klary Panny.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak lwa dnia 10 g. 12 mi. 43 z północy.

Pierwsza kw. dn. 8 go. 4 mi. 44 rano.

Pełnia dn. 14 godz. 12 minuty 1 z północy.

Ostatnia kwa. dnia 21 go. 5 mi. 20 wieczorem.

Nów dn. 29 godzin. 6 mi. 24 wieczorem.

MAXYMY MORALNE.

Zaden tam nie rządzi, gdzie wszyscy rządzą, (albo jeden drugiemu gdy przeszkadza, albo gdy się ieden na drugiego spuszcza).

Chcenie pożytku nie przyniesie, ale dobre czynienie.

AUGUSTUS, АВГУСТЪ, SIERPIEN ma dni 31.

D.	T.	Święta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Święta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Wrzes. w Sierpniu.	B. Z. Z.	LUNACYE.
1	S.	Piotra w Okowach.	7 Męczeń: *D. 1 pos.*	13	Hipol. i Kassyia:		
2	C.	*N. P. M. Anielskiey.*	Prz. Rel. S. Stefana.	14	Euzeb. W. *Wig.*		
3	P.	Znal. S. Stefana i Mę.	Izaaka, Dalm. i Faust.	15	Wnieb. N. P. M.		
4	S.	Dominika Wyznaw.	7 Braci śpiących.	16	Rocha Wyz.		
		Miłuy Pana Boga twego. Luc. 10			Luc. 10.		
5	N.	12 po Św. *N.P.M. Sn.*	Н. 12 по Сошеств.	17	N. 12 po Świąt.		
6	P.	**Przemien. Pańskie.*	Преображе. Господ.	18	Agapita i Krys.		Słońce wstępuie w znak panny dn. 11 godz. 7 min. 17 z rana.
7	W.	Kajetana Wyznawcy.	Domicyusza Męczeń.	19	Benigny Panny.		
8	S.	Cyryiaka i Tow. Mm.	Emiljana Biskupa.	20	Bernarda Opata.		
9	C.	Romana Męczeńnika.	*Macieia Apostołą.*	21	Stefana Króla.		
10	P.	*Wawrzyńca Męczeń.*	Wawrzyńca Męczeń.	22	Symfor. i Filib.		
11	S.	Tyburcego i Zuzanny.	Eupla Djak. i Męcz.	23	Zacheusza i Fili.		
		Wiara twoia ciebie uzdrowiła. Luc. 17.			Luc. 17.		
12	N.	13 po Świąt. Klary P.	Н. 13 по Сошеств.	24	N. 13 po Świąt.		Pierw. kwadra dnia 6 go. 4 min. 27 wieczorem.
13	P.	Hipolita i Kassyiana.	Maxyma Wyznawcy.	25	Ludwika Króla.		
14	W.	Euzebiu: Wyz. *Wig.*	Micheasza Proroka.	26	Róży Panny.		
15	S.	Wniebowzię. N. P. M.	Успеніе Пр. Богор.	27	Cezarego i Rufa.		
16	C.	Rocha Wyznawcy.	Dyomida Męczenn.	28	Augu. B. i D. K.		
17	P.	Mamerta i Jacka Wy.	Mirona Męczeńnika.	29	Ścię. S. Jana Ch.		
18	S.	Agapita i Kryspina.	Flora i Laura Mm.	30	Felixa i Szczęs.		Pełnia d. 13 go. 7 min. 9 z rana.
		Przypatrzcie się lilijom polnym. Mat. 6.			Mat. 6.		
19	N.	14 po Świąt. Benigny.	Н. 14 по Сошеств.	31	N. 14 po Świąt.		
20	P.	Bernarda Opata.	Samuela Proroka.	1	*Sept.* Idzego Op.		
21	W.	Stefana Kr. i Anastaz.	Tadeusza Apostoła.	2	Maxyma i Stefa.		
22	S.	*Symforyia. i Filiber.	Agatonika Męczeń:	3	Eufro. i Eufem.		Ostatnia kwa. dnia 20 go. 6 min. 20 z rana.
23	C.	Zacheusza i Filipa.	Lupa Męczeńnika.	4	Rozalii Panny.		
24	P.	*Bartłomieja Apost.*	Eutychiusza Męczeń.	5	Urbana Papieża.		
25	S.	Ludwika Króla.	Bartłom. i Tyta Apo.	6	Zacha. Pr. *Wig.*		
		Młodzieńcze, tobie mówię, wstań! Luc. 7.			Luc. 7.		
26	N.	15 po Świąt. Róży Pa.	Н. 15 по Сошеств.	7	N. 15 po Świąt.		Nów dn. 28 godzi. 10 min. 15 z rana.
27	P.	Cezarego i Rufa Bis.	Pimena Mnicha.	8	Narodz. N. P. M.		
28	W.	Augustyna B. i D. Koś.	Moyżesza Mnicha.	9	Gorgonin: Mę.		
29	S.	Ścięcie S. Jana Chrz:	Усѣк. Гл. С. Іоан. *Post.*	10	Mikołaja z *Tol:*		
30	C.	*Felixa i Szczęs: Mm.	Alexandra Patryar.	11	Piotra i Jacka.		
31	P.	Raymunda Non. Wyz.	*Złoż. Paska N. P. M.*	12	*Zwyc. z Turk.*		

Maxymy Moralne.

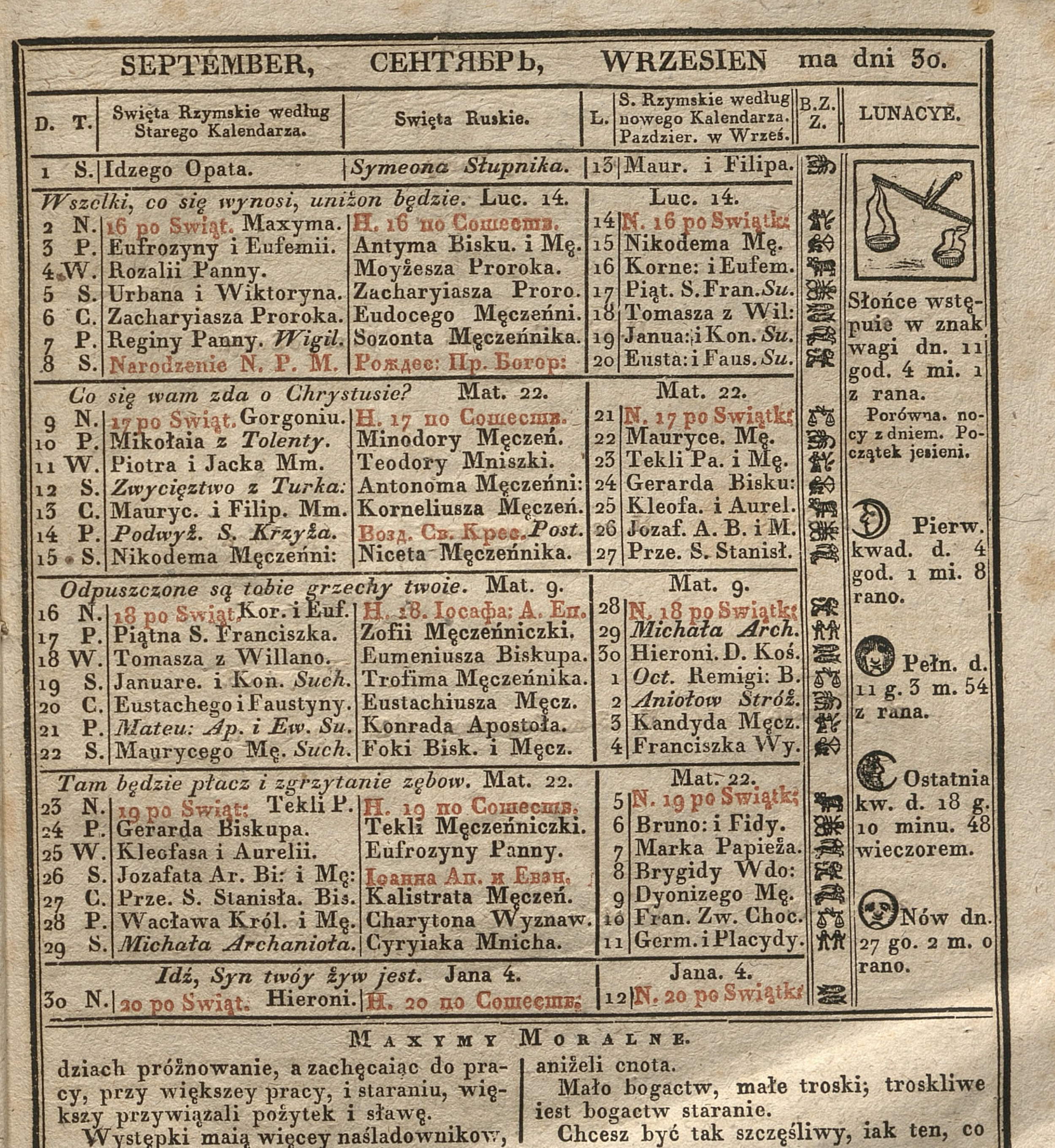
Kto się bardzo sili, prędko ustać musi. Dla tegoć podobno dawno rzeczono: Powoli naydaley zaydziesz.

Miła praca lubo trudna, póki nie daremna.

Cierpliwość naylepsze lekarstwo.

Co niebo przeznaczyło, przestroga nie uchroni.

Za pracą i niebo kupić. Próżnowanie nie utuczy. Bóg i natura ganiąc w lu-

SEPTEMBER, СЕНТЯБРЬ, WRZESIEN ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Pazdzier. w Wrześ.	B.Z. Z.
1	S.	Idzego Opata.	*Symeona Słupnika.*	13	Maur. i Filipa.	
		Wszelki, co się wynosi, uniżon będzie. Luc. 14.			Luc. 14.	
2	N.	16 po Swiąt. Maxyma.	Н. 16 по Сошеств.	14	N. 16 po Swiątk:	
3	P.	Eufrozyny i Eufemii.	Antyma Bisku. i Mę.	15	Nikodema Mę.	
4	W.	Rozalii Panny.	Moyżesza Proroka.	16	Korne: i Eufem.	
5	S.	Urbana i Wiktoryna.	Zacharyiasza Proro.	17	Piąt. S. Fran. *Su.*	
6	C.	Zacharyiasza Proroka.	Eudocego Męczeńni.	18	Tomasza z Wil:	
7	P.	Reginy Panny. *Wigil.*	Sozonta Męczeńnika.	19	Janua: i Kon. *Su.*	
8	S.	Narodzenie N. P. M.	Рождес: Пр. Богор:	20	Eusta: i Faus. *Su.*	
		Co się wam zda o Chrystusie? Mat. 22.			Mat. 22.	
9	N.	17 po Swiąt. Gorgoniu.	Н. 17 по Сошеств.	21	N. 17 po Swiątk:	
10	P.	Mikołaia *z Tolenty.*	Minodory Męczeń.	22	Mauryce. Mę.	
11	W.	Piotra i Jacka Mm.	Teodory Mniszki.	23	Tekli Pa. i Mę.	
12	S.	*Zwycięztwo z Turka:*	Antonoma Męczeńni:	24	Gerarda Bisku:	
13	C.	Mauryc. i Filip. Mm.	Korneliusza Męczeń.	25	Kleofa. i Aurel.	
14	P.	*Podwyż. S. Krzyża.*	Возд. Св. Крес. *Post.*	26	Jozaf. A. B. i M.	
15	S.	Nikodema Męczeńni:	Niceta Męczeńnika.	27	Prze. S. Stanisł.	
		Odpuszczone są tobie grzechy twoie. Mat. 9.			Mat. 9.	
16	N.	18 po Swiąt. Kor. i Euf.	Н. 18. Іосафа: А. Еп.	28	N. 18 po Swiątk:	
17	P.	Piątna S. Franciszka.	Zofii Męczeńniczki.	29	*Michała Arch.*	
18	W.	Tomasza z Willano.	Eumeniusza Biskupa.	30	Hieroni. D. Koś.	
19	S.	Januare. i Kon. *Such.*	Trofima Męczeńnika.	1	*Oct.* Remigi: B.	
20	C.	Eustachego i Faustyny.	Eustachiusza Męcz.	2	*Aniołow Stróż.*	
21	P.	*Mateu: Ap. i Ew. Su.*	Konrada Apostoła.	3	Kandyda Męcz.	
22	S.	Maurycego Mę. *Such.*	Foki Bisk. i Męcz.	4	Franciszka Wy.	
		Tam będzie płacz i zgrzytanie zębow. Mat. 22.			Mat. 22.	
23	N.	19 po Swiąt: Tekli P.	Н. 19 по Сошеств.	5	N. 19 po Swiątk:	
24	P.	Gerarda Biskupa.	Tekli Męczeńniczki.	6	Bruno: i Fidy.	
25	W.	Kleofasa i Aurelii.	Eufrozyny Panny.	7	Marka Papieża.	
26	S.	Jozafata Ar. Bi: i Mę:	Іоанна Ап. и Еван.	8	Brygidy Wdo:	
27	C.	Prze. S. Stanisła. Bis.	Kalistrata Męczeń.	9	Dyonizego Mę.	
28	P.	Wacława Król. i Mę.	Charytona Wyznaw.	10	Fran. Zw. Choc.	
29	S.	*Michała Archanioła.*	Cyryiaka Mnicha.	11	Germ. i Placydy.	
		Idź, Syn twóy żyw jest. Jana 4.			Jana. 4.	
30	N.	20 po Swiąt. Hieroni.	Н. 20 по Сошеств.	12	N. 20 po Swiątk:	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak wagi dn. 11 god. 4 mi. 1 z rana.

Porówna. nocy z dniem. Początek jesieni.

Pierw. kwad. d. 4 god. 1 mi. 8 rano.

Pełn. d. 11 g. 3 m. 54 z rana.

Ostatnia kw. d. 18 g. 10 minu. 48 wieczorem.

Nów dn. 27 go. 2 m. o rano.

MAXYMY MORALNE.

dziach próżnowanie, a zachęcaiąc do pracy, przy większey pracy, i staraniu, większy przywiązali pożytek i sławę.

Występki maią więcey naśladownikow, aniżeli cnota.

Mało bogactw, małe troski; troskliwe iest bogactw staranie.

Chcesz być tak szczęśliwy, iak ten, co

OCTOBER,		ОКТЯБРЬ,		PAZDZIERNIK ma dni 31.		
D. T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Listopad wPazdzier.	B.Z.Z.	LUNACYE.
1 P.	Remigiusza Biskupa.	Покровы Пр. Богор	13	Edwarda Króla.		
2 W.	*Aniołow Stróżow.*	Cypryiana i Justyny.	14	Kalixta Papieża.		
3 S.	Kandyda i Gerarda.	Dyonizego Męczenn.	15	Jadwigi i Teres.		
4 C.	Franciszka Wyz. Ser.	Jeroteusza Bis. i Mę.	16	Gawła i Floren.		
5 P.	Placyda i Tow. Mm.	Charytyny Męczeń.	17	Andrze: Kreteń.		
6 S.	Brunona, i Fidy Pan.	*Tomasza Apostoła.*	18	*Łukasza A. i E.*		
	Miey cierpliwość nade mną. Mat. 18.			Mat. 18.		
7 N.	21 po Swiąt. Marka.	Н. 21 по Сошеств.	19	N. 21 po Swiąt.		Słońce wstępuje w znak niedźwiadka dn. 11 g. 12 min. 14 z południa.
8 P.	Brygidy Wdowy.	Pelagii Mniszki.	20	Maxym. i Wan.		
9 W.	Dyonizego Męczenni.	Jakóba Alfeusz. Apos.	21	Urszuli Panny.		
10 S.	Franc: Zwycię: Ghoci.	Eulampiusza Męcz.	22	Jana i Korduli.		
11 C.	Placydy Panny.	Filipa Apostoła.	23	Jana Kap. Wy.		
12 P.	Maxymilijana Bisk.	Probusa i Taracha.	24	Rafała Archa.		
13 S.	Edwarda Króla.	Karpa i Papyla.	25	Krysp: i Krysp.		
	Czemu mię kusicie obłudnicy. Mat. 22			Mat. 22.		
14 N.	* 22 po Swiąt. Kalixta.	Н. 22 по Сошеств.	26	N. 22 po Swiąt.		Pierw. kwa. d. 4 go. 8 minu. 28 z rana.
15 P.	Jadwigi i Teressy PP.	Lucyiana Męczeń.	27	Iwona i Fremen.		
16 W.	Gawła i Florentego.	Longina Męczenni.	28	*Symona i Judy.*		
17 S.	Andrzeja Kreteń Mę.	Ozeasza Proroka.	29	Narcyza Bisku.		
18 C.	*Łukasza Ap. i Ewan.*	*Łukasza Ap. i Ew.*	30	Marcel: i Seraf.		Pełnia dn. 11 god. 2 mi. 54 z rana.
19 P.	Piotra z Alkantary.	Joela Proroka.	31	Lucyi P. *Wigil.*		
20 S.	Maxymina i Wandel.	Artemiusza Męczeń.	1	*Nov.* Wszyst. SS.		
	Albowiem nie umarta dzieweczka. Mat. 9.			Mat. 9.		
21 N.	23 po Swiąt. Urszuli.	Н. 23 по Сошеств.	2	N. 23 po Swiąt.		
22 P.	Jana i Korduli Panny.	Abercyusza Biskupa.	3	*Dzień Zadusz.*		
23 W.	Jana Kapistran. Wyz.	*Jakóba Apostoła.*	4	Karola Borome.		Ost. kw. d. 18 g. 6 mi. 15 wieczor:
24 S.	Rafała Archanioła.	Areta Męczennika.	5	Emeryka Króle.		
25 C.	Kryspina i Kryspin.	Marcyiana Męczeń.	6	Leonarda Wyz.		
26 P.	Ewarysta Papieża.	*Demetryusza Męcz.*	7	Herkullana Mę.		
27 S.	Iwona i Fementa.	Nestora Męczennika.	8	Cztérech Koron.		
	Ja przyidę, a uzdrowię go. Mat. 8.			Mat. 13.		
28 N.	24 po Swiąt. *Sym: i Ju.*	Н. 24 по Сошеств.	9	N. 24 po Swiąt.		Nów dn. 26 g. 4 min. 45 wieczor.
29 P.	Narcyza Biskupa.	Anastazyi Męczenn.	10	Nimfy Panny.		
30 W.	Marcellina i Serafina.	Zenobiusza Męczeń.	11	*Marcina Bis.*		
31 S.	Lucyi Panny. *Wigil.*	Narcyza Apostoła.	12	Marcina Papie.		

MAXYMY MORALNE.

naywięcey ma? nic nie pragniy, iakbyś wszystko miał, kiedy więcey nie potrzebuiesz.

Kto się gryzie, kłopoce, albo więcey pragnie, luboby naywięcey miał, zow go bezpiecznie nędzarzem i ubogim; mieć tedy dosyć, nie u fortuny ale w naszey iest mocy.

NOVEMBER, НОЯБРЬ, LISTOPAD ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Grudzień w Listop.
1	C.	Wszystkich Swiętych.	*Kozmy i Dam. Cud.*	13	Dydaka i Stani.
2	P.	*Dzień Zaduszny.*	B. Jozafata A. B. i M.	14	Serafiona Męcz.
3	S.	Teofila i Witalisa.	Akepsyma B. i Mę.	15	Leopol: i Giert.
Czemużeście bojaźliwi mało-wierni? Mat. 8.				Mat. 13.	
4	N.	25 po Swiąt; Karola.	Н. 25 по Сошеств.	16	N. 25 po Swiąt;
5	P.	Emeryka Królewica.	Galaktyona Męcz.	17	Grzego: i Salom.
6	W.	Leonarda Wyznawcy.	Pawła Wyznawcy.	18	Eupsych. Wyz.
7	S.	Herkul. i Engielber.	Jerona Męczeńnika.	19	Elżbiety Wdo.
8	C.	Czterech Koronatow.	Михайла Арханг.	20	Felixa i Sympli.
9	P.	Teodora Męczeńnika.	Onisyfora i Porfire.	21	*Ofiaro. N. P. M.*
10	S.	Nimfy Panny.	Erasta i Olimpa Ap.	22	Cecylii Panny.
Nieprzyjazny człowiek to uczynił. Mat. 13.				Mat. 24.	
11	N.	26 po Swiąt; *Marcina.*	Н. 26 по Сошеств.	23	N. 26 po Swiąt.
12	P.	Marcina Papieża.	Jana Patr. Alexan.	24	Jana od Krzyża.
13	W.	Dydaka i Stanis. Kost.	*Jana Złotoustego.*	25	*Katarz. P. i M.*
14	S.	Serafiona Męczeńnika.	*Filipa Apost. Zapu.*	26	Piotra B. Alex.
15	C.	Leopolda i Giertrudy.	Samsona W. *D. 1 pos.*	27	Fakun. i Jozafa.
16	P.	Edmunda Biskupa.	*Mateusza Ap. i Ew.*	28	Rufina Męcz.
17	S.	Grzegorza i Sałomei.	Grzegorza Biskupa.	29	Saturnina Męcz.
Otworzę usta moje w przypowieściach. Mat. 13.				Luc. 21.	
18	N.	27 po Swiąt; Eupsych.	Н. 27 по Сошеств.	30	N. 1 Adwentu.
19	P.	Elżbiety Wdowy.	Abdyiasza Proroka.	1	*Dec.* Eligiego B.
20	W.	*Felixa i Symplicyu.	Prokla Biskupa.	2	Chryz: i Bibian.
21	S.	*Ofiarow. N. P. M.*	Входъ Пр. Богор.	3	Franciszka Xaw.
22	C.	Cecylii Panny i Męcz.	Filemona Apostoła.	4	Barbary P. i M.
23	P.	Klemensa Papieża.	Amfilochiusza Bis.	5	Sabby Opata.
24	S.	Jana od Krz. i Chryzo.	*Katarzyny Męczeń.*	6	*Miko. B. M. Wi.*
Aby uciekanie wasze nie było w zimie. Mat. 24.				Mat. 11.	
25	N.	28 po Swiąt, *Katarzy.*	Н. 28 по Сошеств.	7	N. 2 Adwentu.
26	P.	Piotra Bis. Alexandr.	Alimpiusza Słupnika.	8	Niep. Poc. P. M.
27	W.	Fakunda, i Jozaf. Pu.	Jakóba Męczeńnika.	9	Cypry: i Waler.
28	S.	Rufina Męczeńnika.	Stefana Męczeńnika.	10	*N. P. M. Loret.*
29	C.	Saturnina Męczeńn.	Paramona Męczeń.	11	Damazego Pap.
30	P.	*Andrzeja Apostoła.*	*Andrzeja Apostoła.*	12	Spiryd: i Dyoni.

B. Z. Z. — LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak strzelca dn. 10 god. 8 m. 37 z rana.

Pier. kw. dn. 2 god. 3 mi. 30 wieczorem.

Pełnia d. 9 god. 4 mi. 21 wieczor.

Ost. kw. dn. 17 go. 3 min. 26 wieczorem.

Nów dn. 25 go. 5 mi. 59 z rana.

Maxymy Moralne.

Jedna mądra rada, wielu prostych przeważy zapędy.

Wiele ich płaszczem cnoty pokrywa niecnotę.

Dzisia zowią prostota, co była przed tym szczerość, skromność, i cnota.

Posłuszeństwo, dobrey pospolitey sprawy dusza.

Naytrudniey tych pogodzić, z których, ieden chce brać, a drugi koniecznie nic niechce dać.

Nayłatwiey o tym rokować, co iuż po-

DECEMBER, ДЕКАБРЬ, GRUDZIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Styczeń w Grudniu.	B.Z.Z.	LUNACYE.
1	S.	Eligiego Bisk. Pa. Ub.	Nauma Proroka.	13	Lucyi P. i Męcz.		
		Albowiem mocy Niebieskie wzruszone będą. Luc. 21			Jana 1.		
2	N.	1 Adwentu. Chryzolo.	Н. 29 по Сошествіи.	14	N. 3 Adwentu.		
3	P.	Franciszka Xawera.	Sofronijasza Proroka.	15	Walery. B. i M.		
4	W.	Barbary Pan. i Męcz.	*Barbary Pan. i Mę.*	16	Ananija. i Adel.		
5	S.	Sabby Opata.	Sabby Mnicha.	17	Łaza: i Olim. *Su.*		
6	C.	**Mikołaja Bisk. Mir.*	Николая Епископа.	18	Wikto: i Gracy.		Słońce wstę-
7	P.	Ambrożego B. *Wigil.*	Ambrożego Biskupa.	19	Nemez. Bis. *Su.*		puje w znak
8	S.	Niepok. Pocz. N. P. M.	Patapiusza Biskupa.	20	Teof: i Dom. *Su.*		kozierożca d.
		Tyś jest, który masz przyiść. Mat. 11.			Luc. 3.		9 go. 9 m. 3
9	N.	2 Adwentu. Cypryiana.	Н. 30. Зачат: Св. Ан.	21	N. 4 Adwentu.		wieczorem.
10	P.	*N. P. M. Loretańsk.*	Miny i Germ. Mm.	22	Anastazyi Męcz.		Przesil. nocy.
11	W.	Damazego Papieża.	Daniela Słupnika.	23	Wiktor. P. i M.		Początek zimy.
12	S.	Spirydyona i Dyonizy.	Spirydyona Biskupa.	24	*Ada. i Ew. Wig.*		
13	C.	Lucyi Pan. i Męcz.	Eustracyusza Męcz.	25	Boże Narodze.		
14	P.	Nikazego Biskupa.	Tyrsa i Filem. Mm.	26	Szczepana Mę.		Pier. kw.
15	S.	Waleryiana Bis. i Mę.	Eleuteryusza Męcz.	27	*Jana Ewangel.*		dn. 1 go. 11
		Prostuycie drogę Pańską. Jana 1.			Luc. 2.		min. 20 z ra-
16	N.	3 Adwentu. Ananija.	Н. Св. Праотецъ.	28	N. po Boż: Naro.		na.
17	P.	Łazarza i Olimpii.	Daniela Proroka.	29	Tomasza B. Kan.		
18	W.	Wiktoryna i Gracyia.	Sebastyiana Męczeń.	30	Dawida Króla.		
19	S.	Nemezyusza Bis. *Such.*	Bonifacego Męczeńn.	31	Sylwestra Pap.		Pełnia
20	C.	Teofilakta i Dominika.	Ignacego Męczeńn.	1	*Jan.* Nowy Rok.		dn. 9 god. 8
21	P.	*Tomasza Apos. Such.*	Julijanny Męczeń.	2	Makarego Opat.		mi. 10 z ra-
22	S.	Anastazyi Męcz. *Such.*	Anastazyi Męczeń.	3	Daniel: i Genew.		na.
		I krzywe mieysca będą proste. Luc. 3.			Mat. 2.		
23	N.	4 Adwentu. Wiktor.	Н. Свят. Отецъ.	4	N. po Now. Ru.		Ost. kw.
24	P.	*Adama i Ewy. Wigil.*	Eugenii Męczeńnicz.	5	Telesfora P. i M.		dn. 17 g. 12
25	W.	Boże Narodzenie.	Рожд. Г. Іису. Хри.	6	Trzech Królow.		min. 22 z po-
26	S.	Szczepana i Męczeńn.	Соборъ Пр. Богоро.	7	Julijana Męcze.		łudnia.
27	C.	*Jana Ewangelisty.*	Стефана і Мученни.	8	Rygoberta Bisk.		
28	P.	*Młodziankow.*	20,000 Mę. w Niko.	9	Marcyian. Pan.		
29	S.	Tomasza Bisk. Kant.	14,000 *Młodziankow.*	10	Agatona Papie.		Nów dn.
		Oto ten położony jest na upadek. Luc. 2.			Luc. 2.		25 g. 11 mi.
30	N.	N. po Boż: Nar: Dawida.	Н. по Рожде. Госпо.	11	N. 1 po 3ch Kró:		4 z rana.
31	P.	Sylwestra Papieża.	Melanii Mniszki.	12	Raynol: i Honor.		

Maxymy Moralne.

minęło.

Insza szczodrota, i hoyność: insza rozrzutność, i utrata, albo zbytek.

Siła tych mądrych w mowie, którzy są prostakami w czynieniu.

DNI SWIĄTECZNE I UROCZYSTE,

w które uczący się w Szkołach są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

1, NOWY ROK.
6, Zjawienie Pańskie, albo 3ch Królow.

LUTY.

2, Gromniczney Nayświęt: Panny Maryi.
3 i 4, Piątek i Sobota przed Syrną Niedz.

MARZEC.

4, Swiętego Kazimierza Królewica.
22, Wielki Czwartek.
23, Wielki Piątek.
24, Wielka Sobota.
25, 26, 27, Zmartw: Pańsk: i cały tydzień.

KWIECIEŃ.

2, Zwiastowanie Nayświęt: Panny Maryi.
21, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny, i roczni: urodzin N. W. X. Alexandra Nikołajewicza w roku 1818.

MAY.

3, Wniebowstąpienie Pańskie.
9, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy.
13, 14, Zesłanie Ducha Swiętego.
24, Boże Ciało.

CZERWIEC.

25, Dzień urodz: Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza w roku 1796, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny w 1825.
29, Swiętych Apostołow Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1, Dzień urodz: Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny w roku 1798.
22, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Maryi Teodorówny, N. W. X. Maryi Pawłówny, N. W. X. Maryi Nikołajówny i N. W. X. Maryi Michayłówny.

SIERPIEŃ.

6, Przemienienie Pańskie, i roczni: urodz: N. W. X. Maryi Nikołajówny w 1819.
15, Wniebowzięcie Nayśw: Panny Maryi.
22, Koronacya Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyą i Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny.
29, Scięcie Swiętego Jana.
30, Swiętego Alexandra Newskiego. Imieniny N. W. X. Alexandra Nikołajewicza, i rocznica urodzin N. W. X. Olgi Nikołajówny w roku 1822.

WRZESIEŃ.

8, Narodzenie Nayświęt: Panny Maryi.
14, Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26, Swiętego Jana Apostoła i Ewangelisty.

PAZDZIERNIK.

1, Opieki Nayświętszey Panny Maryi.
14, Rocznica urodzin Jey Imperatorskiey Mości Maryi Teodorówny w roku 1759.
22, Cudownego Kazań: Obrazu N. P. Maryi.

LISTOPAD.

1, Wszystkich Swiętych.
20, Wstąpienie na tron Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyą i Króla Polsk.
21, Ofiarowanie Nayświęt: Panny Maryi.

GRUDZIEŃ.

6, Swiętego Nikołaia Cudotwórcy, i Imieniny Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza.
8, Niepokal: Poczęcia Nayś: Panny Maryi.
25, 26, 27, Boże Narodzenie, i pamiątka wygnania Francuzów z kraju.

Prócz wzmienionych uroczystych dni, wolni są od nauk od dn. 23 Grudnia do dn. 2 Stycznia, także Wakacyyne według zwyczaju.

INNE DNI TABELNE,

w które wzmienieni Uczniowie od nauk nie są wolni.

STYCZEŃ.

7, Rocznica urodzin N. W. X. Anny Pawłówny w roku 1795.
9, Rocznica urodzin N. W. X. Heleny Pawłówny w roku 1807.
28, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza w roku 1798.

LUTY.

3, Imieniny N. W. X. Anny Pawłówny.
4, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Pawłówny w roku 1786.
25, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Michayłówny w roku 1825.

KWIECIEŃ.

27, Rocznica urodzin N. Cesarzewicza W. X. Konstantyna Pawłowicza w roku 1779.

MAY.

14, Rocznica urodzin N. W. X. Elżbiety Michayłówny w roku 1826.
21, Dzień Imienin N. Cesarzewicza W. X. Konstantyna Pawłowicza, i N. W. X. Heleny Pawłówny.

LIPIEC.

11, Imieniny N. W. X. Olgi Nikołajówny.

WRZESIEŃ.

5, Imieniny N. W. X. Elżbiety Michayłówny.

LISTOPAD.

8, Imieniny N. W. X. Michała Pawłowicza.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum Laudamus.

CZERWIEC.

27, Pamiątka zwycięztwa pod Półtawą.

LIPIEC.

10, Pamiątka pokoju zawartego między państwem Ros: i portą Ottomańską w Kainardzie, i przyłączenia Taurydzkiego państwa do dzierżawy Rossyyskiéy.
27, Wzięcie Fregat przy Angucie i przy Grengramie.

SIERPIEŃ.

9, Pamiątka wzięcia Narwy.
19, Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad wóyskiem Pruskiém.

WRZESIEŃ.

28, Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem.

PAZDZIERNIK.

11, Wzięcie Slusselburga.

LISTOPAD.

30, Swięto Andrzeja Apostoła.

WIADOMOŚĆ KIEDY W WILNIE POCZTA ODCHODZI.

Na trakt przez Kowno do St. Petersburga, Warszawy, i do wszystkich miast w tey stronie leżących, także do Królestwa Polskiego, i drugich państw i miast za niém położonych, również do Prus, przez Kowno i Jurborg, w Niedziele i Czwartki.

Na trakt przez Mińsk do Moskwy, Małey Rossyi i Wołynia, oraz do wszystkich miast w tey stronie leżących, w Poniedziałki i Czwartki o godzinie 4tey po południu; przyymowane zaś na takowe trakty korrespondencye będą w też dni od godziny 7 do 11 z rana.

Na trakt przez Grodno do Białegostoku, przez Słonim do Brześcia i za granicę do Królestwa Polskiego, przez Nieświż i Mińsk do Radziwiłłowa, oraz za granicę do Austryi i do wszystkich miast i państw w tey stronie położonych, podobnież do Widz, Wiłkomierza i Trok, we Srzody i Soboty o godzinie 8mey po południu; przyymowane zaś na te trakty korrespondencye będą w też dni od godziny 7 do 11 z rana.

DODATEK

Do Kalendarza Gospodarskiego na rok 1828, *zawieraiący w sobie różne*

WIADOMOŚCI GOSPODARSKIE.

Sposob odświeżania wody.

Zamieszać do wody na proszek utłuczoney siarki, i czas niejaki zostawić, a skoro woda się odświeży, przefiltrować.

Lekarstwo dla Bydła od zatrzymania moczu.

Liście i korzenie *Wilżyny* (Ononis), w starych dębowych pniach znayduiące się, przemyć, posiekać, i zagotowawszy w wodzie, tęż wodę po wystudzeniu, dawać bydlęciu za napoy.

Stal od rdzy oczyścić.

Nasmarować plamy rdzawe rozpuszczoną solą kwasu winnego (*Sal Tartari*), a po upłynieniu godziny wytrzeć bawełnianą płachtą; ieżeli od pierwszego razu plamy nie zeydą, należy, aż do otrzymania skutku, toż samo razy kilka powtórzyć.

Mydło do jedwabnych materyi.

Jeden funt skrobanego mydła, pół kwarty żółci wołowey, dwa łoty miodu, trzy łoty cukru, i pół łota terpentyny, zmieszać razem, i w tyglu przy miernym ogniu rozpuścić. Skoro się wszystko dobrze zjednoczy, wlać tę mieszaninę do innego tygla, albo garnuszka, obłożonego zmoczoną w zimney wodzie chustą, a po ostudzeniu zupełnym wyiąć do użytku. Mydło to do prania jedwabnych materyi i wstążek, iako też kwiatow na bawełnicy wyszywanych skutecznie używać można.

Znaki, po których poznać można, że się w ziemi Torf znayduie.

Jeśli na gruncie iakim znayduią się rośliny: a) *Wełnianka wielokłosowa*, Eriophorum Polystachion, b) *Mech torfowy błotny*, Sphagnum Palustre, c) *Sit kolankowy*, Juncus Articulatus, d) *Sit rozpierzchły*, Juncus effusus, e) *Sit nitkowaty*, Juncus filiformis, f) *Borowka żorawina*, Vaccinium Oxycoccos, to z pewnością wnosić można, że się tam i torf znayduie.

Zachowanie mięsa od zgnilizny w czasie lata.

Swieże mięso włożyć do oleiu, i zostawić go w niém do użycia, albo do skrzyni napełnioney węglem na proch utartym, ażeby ze wszech stron było nim osypane, a tym sposobem można mięso w stanie świeżym tydzień cały zachować.

Farba zielona brunświcka.

Farba ta nayczęściey używa się do farbowania materyy bawełnianych, i t. p. Przygotowuie się następuiącym sposobem: Do naczynia drewnianego, albo do glinianego garnka sypią się opiłki miedziane, tak, ażeby zaięły iego połowę, a potém le-

je się na nie przesycony rozczyn soli ammonijackiey. W kilka tygodni cała miedź zamienia się w niedokwas, który się zbiera, dobrze obmywa i w cieniu suszy; będzie to właśnie zielona farba brunświcka. Trzy części soli ammonijackiey, i dwie miedzi, daią 6 części suchey farby zieloney.

Lakier na meble.

Bierze się kwarta oleju lnianego, na zimno wyciśnionego, i przez minut 10 grzeie się na ogniu, strzegąc iednak, ażeby się niezagotował; potém cedzi się przez flanellę i dodaie się $\frac{1}{8}$ część kwarty terpentynowego oleyku. Takim lakierem naprowadza się mebl zlekka za pomocą szmata. Pokrywszy iedną warstą, suszy się, poczém naprowadza się drugi raz, trzeci, i czwarty, za każdym razem osuszaiąc; przyczém pamiętać należy, ażeby za każdym razem przed nasmarowaniem lakierem, wymyć dobrze to mieysce wodą czystą, dla pozbawienia wszelkiego brudu. Polerować tego lakieru nie ma potrzeby, gdyż sam przez się stanie się nadzwyczay tęgim i błyszczącym, iak zwierciadło. Nadto iest trwały, i nie ulega zepsuciu, ani od tarcia, ani od wrzącey wody, od wina i wódek, ani od tłustości.

Nowy sposob walenia sukna.

Naypierwiey robi się płynny klayster z dwóch garcy żytniey mąki i pół trzecia wiadra wody, bądź gotuiąc wodę razem z mąką, bądź też po zagotowaniu wody dopiero wsypuiąc mąkę. Do takiego klaystru, czy to zimnego, czy ciepłego, zanurzaią Sukno, a potém walą je we zwyczaynych waluszach. Sposob ten ma te zalety, że niepotrzebne iuż tu mydło, sukno też prędzey się wali, i wychodzi miększe, a gęstsze, niżeli po zwyczaynem waleniu; ieśli zaś było farbowane, bynaymniey na kolorze nie traci.

Ochrona domow, i wszelkich budowli drewnianych od pożaru ogniowego.

Wziąć wody, ile się podoba, rozpuścić w niey potażu, ile tylko można, i tém rozpuszczeniem smarować pęzlem mularskim wszystkie ściany drewniane, powierzchownie i wewnętrznie, drzwi, okienice, belki, podłogi, wiązania, a nawet i dachy. Jak tylko zaschnie dobrze to smarowanie, resztę tego potażowego roztworu rozrzedzić wodą, i dodać gliny od kamykow oczyszczoney ilość pewną, a można i nieco przymieszać mąki na papkę rozgotowaney, iżby bez wszelkiey trudności rozwodzić można pęzlem tę mieszaninę, po wszystkich wyżey wyszczególnionych mieyscach; trzy razy każdą rzecz smarować należy, nie prędzey iednak, aż iedno smarowanie dobrze wyschnie.

Doświadczenia wielolicznie czynione, a w końcu przez wyznaczoną do tego oddzielnie deputacyą potwierdzone, zapewniły, iż budynek tak opatrzony, więcey nad dwie godziny wytrzymywał moc ognia, i że się płomieniem nie palił, lecz tylko drewno w węgiel zamienił.

Sposob rozmnożenia drzew rodzaynych, bez szczepienia, lub okulizowania.

Sposob ten zależy na tém, żeby z iakiego dobrego gatunku drzewa, które myślimy rozmnożyć, odłamać (nie oderznąć) zrazy, czyli gałązki, które rok dopiero maią i wstawić w wodę, wziętą z iakiego błota lub trzęsawiska. W tey wodzie maią one moknąć przez dwa, lub trzy tygodnie. Dopiero potém grunt iaki dobry, to iest, nie piasczysty, ale tłusty i wilgoć utrzymuiący, powinien bydź dobrze skopany i nie wysoko położony. Zrazy prosto z wody wtykaią się w ziemię pulchną na 4 lub pięć cali, i niekiedy polewaią się wodą, żeby miał raz wraz mierną wilgoć.

Inny sposob.

W Maiu odłamią się zrazy przeszłoroczne, z iakiego szacownego drzewa, i namoczą w wodzie błotnistey przez dni 14. Grunt nie piasczysty, ani nie wysoko leżący, gdy będzie dobrze skopany, porobią się w nim rówki na ½ aż do 6 cali głębokie, i w nich pokładą się tak, iak są długie owe gałązki, i lekko ziemią pulchną zasypią. Z każdego oczka wyrasta potém drzewko takiego samego gatunku, iakiego było drzewo, z którego gałązki były wzięte. Te drzewka we dwa lata iedne od drugich poodrzynane, i poprzesadzane, zapełnią wnet ogrod gospodarza, który z tego użytecznego wynalazku korzystać zechce.

Sposob leczenia odęcia bydląt choroby Emphysema *zwaney.*

Upalić należycie w piecu iakimkolwiek kamieni wapiennych, ilość potrzebie domowey wystarczaiącą; a gdy ieszcze są rozpalone, śrzednie przetłuc, i prędko w butelkę szklanną, lub glinianą wsypać, dobrze czopkiem zatkać, pęcherzem obwinąć, lub żywicą zalać, i na potrzeby zachować. W czasie choroby, na iednę sztukę bydła, wziąć tego wapna łyżeczkę dobrą od kawy, wsypać w naczynie, i nalać kwaterkę ciepłey wody, zamieszawszy wlać choruiącemu bydlęciu w gardło. W kilka minut zniknie zupełnie rozdęcie.

O pokryciach, czyli dachach z massy.

Massa papierowa, kley, glina czysta, kreda, oley lniany, są częściami całey tey mieszaniny; brać ie można w różnych stosunkach, nayużytecznieysze są następuiące:

1, Jedna część massy papierowey, pół części kleju, iedna część kredy, dwie części gliny, iedna część oleiu.

2, Półtory części massy papierowey, iedna część kleju, iedna gliny.

3, Półtory części massy papierowey, dwie kleju, dwie gliny, dwie kredy.

4, Jedna część massy papierowey, iedna kleju, trzy gliny, iedna oleju.

5, Jedna część massy papierowey, półtory kleju, trzy gliny, iedna kredy, półtory oleju.

6, Stosunki w częściach uważaią się podług uwagi.

Za massę papierową bierze się z papierni ta massa, z którey papier ordynaryiny robiony bywa, albo stare papiery i obrzynki od xiążek, gotuią się w wodzie przez 24 godzin. Taka massa wyciska się prassą dla oddzielenia wody. Chociaż po wyciśnieniu waga massy wilgotney przewyższa znacznie wagę suchego papieru, na to iednak względu mieć nie należy.

Kreda i glina utarte bydź powinny na proszek naydrobnieyszy, a kley rozpuszczony zupełnie w wodzie.

Massa papieru z klejem, kredą i gliną, kładzie się w moździerz, lub stępy, tłucze się do tego stopnia, żeby nastąpiła dokładna mieszanina, potém nalewa się oley.

Na desce opatrzoney brzegami, czyli listewkami podług wielkości i grubości arkusza, który z tey mieszaniny ma bydź zrobiony (grubość na iednę liniją cala po wyschnięciu dostateczna), kładzie się papier ordynaryiny, potém cała massa rozkłada się łopatką równo wszędzie, przykrywa się papierem i drugą deską gładką; to wszystko przewraca się, zdeymuie się pierwsza deska z listewkami, i papier: kładzie się znowu cała mieszanina na inney desce posypaney drobnym piaskiem, odeymuie się deska druga i papier, a massa do wyschnięcia zostaie.

Dla przeszkodzenia zwijaniu się takich arkuszy z tey massy robionych, można je z początku, gdy ieszcze są wilgotne, trzymać pod prassą przez dni kilka.

Takie arkusze w używaniu na pokrycia czyli dachy, radzą przybijać gwoździami miedzianemi, dla tey zapewne przyczy-

ny, iż żelazne prędszemu zepsuciu podlegaią. Łączenia arkuszy i otwory od gwoździ zrobione, zalepiać trzeba kitem, i całe pokrycie wypokostować. Kit może bydź robiony z pokostu, bleywasu i kredy; płynny w używaniu dokładniey wszelkie szpary zatyka.

Doświadczenia okazały, że takie pokrycia są trwałe na ogień, wodę i odmiany powietrza, nadto są bardzo lekkie i nie wiele kosztuią.

Jakim sposobem mlékiem iedney krowy wykarmić dwoie nawet troie cieląt.

Sposob ten iest bardzo prosty i kończy się na zrobieniu mieszaniny z mléka i wody, zagotowaney z sianem, która to robota odbywa się następnie: Do wielkiego naczynia glinianego z pokrywą szczélnie przystaiącą, wkłada się pokraianego siana tyle, ile tylko wleźć może, uciska się cokolwiek ręką, nalewa wodą i szczélnie się przykrywa. W kilka godzin, woda nabiera koloru, podobnego do zagotowaney herbaty i ma wszystkie własności siana. Naléwka ta zimową porą stać może dni kilka: i albo się zléwa, albo też na wierzchu w tém samém utrzymuie naczyniu.

Kiedy iuż ciele ma się odłączyć, (a co w takowym razie na szóstym, lub siódmym dniu nastąpić może), należy przygotować dla niego wspomnioney mieszaniny, ze 3ch części mléka i części wody zagotowaney z sianem i ogrzać to wszystko przed dawaniem bydlęciu, w nie wielkiém naczyniu. Następnie, w dniu 6 lub 8, daie się mu także większa połowa mléka, mnieysza zaś zagotowaney z sianem wody. Sposob ten przedłuża się daley, co raz się z mieszaniny tey więcey uymuie mléka, a w stosunku ubywania iego, dodaie się woda wspomniona póty, póki ciele nie nawyknie do siana (naydaley koło miesiąca), i nie nabierze siły. Po upłynieniu iednego, naydaley półtora miesiąca, nie masz iuż potrzeby dawać cielęciu mléka wydoionego: maślanka dobrze zastępuie iego mieysce. Ochędóstwo, pilność i przyzwoite obeyście się, iak w każdey inney rzeczy, tak i tu, są potrzebne i bardzo użyteczne.

Prosta machina do czyszczenia wody.

Należy do tego wziąć wielki garnek gliniany, kształtu wazonu; na dnie iego osadza się rurka długa, tak, aby koniec iey górny, który powinien bydź zagięty, sięgał prawie brzegow garnka; nasypuie się na dno naprzód warstа piasku nayczystszego i naydrobnieyszego, potém druga warsta piasku grubego, i trzecia węgla tłuczonego. Do środka tego wielkiego garnka wstawia się inny garnek gliniany dnem do góry, tak, aby rurka przez dno iego przechodziła, i przygniata się mocno do piasku na spodzie znayduiącego się; a tak machina będzie iuż całkiem narządzona. Chcąc wodę, lub inny płyn przecedzić, należy ją lać na wierzch garnka przewróconego, która przechodząc przez węgiel i piasek na dnie będący, wszelki brud zostawuie, dostaie się do rurki, a z niey przez część zakrzywioną, wycieka czysta iak kryształ.

Kadzidło do czyszczenia powietrza w pokoju.

Zdrowie ludzkie naywięcey zależy od dobroci powietrza, którego co moment używamy. Do utrzymania dobroci powietrza i do oddalenia wszelkiego zepsucia, wynaleziony jest następuiący sposob: Weź korzeń Dzięgielowy, inaczey się nazywa *Angelica*, przypal go, i ususz w piecu, pokrajawszy na drobne kawałki, naley octem winnym, i niech tak postoi przez pięć dni; potém dla zakadzenia w pokoju rozpal cegłę i na nią kilka kropel wpuść tego likworu. Doświadczono, że nie masz skutecznieyszego sposobu, do naprawienia naywiększey korrupcyi powietrza, i rozrzadzenia onego.

Prosty i łatwy sposob wecowania brzytew.

Pasek do wecowania brzytew, naciera się cyną tak, iżby miał blask metalliczny, brzytew pociągnięta po takim pasku dziesięć, lub dwanaście razy, będzie nayostrzeyszą.

Sposob obwijania zrazow na pniu zaszczepionych.

Przygotowuie się maść do smarowania zrazu następuiącym sposobem: Bierze się funt smoły, 1 funt żywicy, pół funta wosku, ćwierć funta sadła wieprzowego, i ćwierć funta terpentyny: topi się to wszystko razem, i miesza należycie: do tak rozpuszczoney mieszaniny macza się pęzel i rozprowadza się nim maść wspomniona gładko po papierze. Nasmarowany tym sposobem papier, po ostygnieniu, kraja się na $\frac{3}{4}$ cala szerokie paseczki, które ogrzane nieco przez chuchanie, obwijaią się około pnia i zrazu zaszczepionego: papier ten tak się mocno przykleia, że powietrze i wilgoć przedrzeć go nie mogą.

Sztuczne drożdże.

Leie się woda gorąca na mąkę z grochu kuchennego (*Cicer arietinum*), a infuzyia ta daie w samey rzeczy wyborne do ciasta drożdże.

Doświadczenie względem suszenia zboża.

Na Białey Rusi jest zwyczay suszyć zboże w snopach przed młóceniem, do czego mają zrobione osobne suszarnie albo *Osieci.* Jest kwestyia u gospodarzów, czy ten sposob szkodzi zbożu, czy pomaga? W Szwaycaryi, gdzie teraz po wielu mieyscach używają suszarniow, czyniono następujące doświadczenie: Odmierzono 284 garcy jednego zboża, z tych połowę, to jest: 142 garcy suszono, a połowę zostawiono, jak było niesuszone. Pokazało się, że w suszeniu ubyło zboża po pięć od sta, to jest: niestawało do miary blizko półszósta garca. Kazano mleć osobno zboże suszone i niesuszone; niesuszone wydało więcey mąki, aniżeli zboże suszone. Ale w pieczeniu chleba, mąka ze zboża suszonego wydała 210 funtow więcey chleba, aniżeli mąka ze zboża niesuszonego.

Nowy sposob robienia krup perłowych.

Perłowe krupy, następuiącym sposobem robione, zupełnie się w wodzie rozpuszczaią, w niey zaś gotowane, daią bulion przezroczysty.

Biorą się perłowe krupy, sposobem zwyczaynym zrobione, oczyszczaią się, przewiewaią i wysypuią na czyste płótno, formuiąc warstę na cal ieden grubą. To płótno rościeła się w suszarni, parą ogrzewaney; ciepło dochodzi do 70 podług termometru słodziałowego; suszenie trwa przez trzy godziny. Poczém dozwala się krupom stygnąć, i gdy zupełnie ostygną, mielą się we młynie na delikatną mąkę, i przesiewaią przez gęste sito. Jedna łyżka takiey mąki, w wodzie zimney rozpuszczona, i przez kilka minut gotowana, daie gęsty bulion, którego z całkowitych krup perłowych otrzymać nie można, chociażby gotowano je przez kilka godzin. Taki bulion iest bardzo posilny, i ma smak przyiemny.

Sposob przygotowania skóry na bóty i inne potrzeby, aby wilgoć nie przesiąkała.

Roztop 3 uncyi Spermacety (*tłustości wielorybiey*) na miernym ogniu w naczyniu glinianém, doday sześć drachm gummy sprężystey, na cienkie paski pokraianey, która się natychmiast rozpuści, potém dodaway po trosze: ośm funtow łoiu, dwie uncyi słoniny, i cztery uncyi bursztynu; to wszystko dobrze zmieszay i trzymay na

ogniu przez kilka minut. Tą mieszaniną, ieszcze nie zupełnie ostudzoną, gdy się naprowadzi skóra dwa lub trzy razy, tedy wsięknie w nią i wszystkie pory tak zaklei, że wilgoci nie przepuści. Oprócz tego iest ona bardzo dobrym szuwaxem.

MAXYMY DLA TRUDNIĄCYCH SIĘ PIERWIASTKOWEM WYCHOWANIEM DZIECI.

I.

Sposob postępowania z dziećmi bardzo służy do nadania im fałszywych, lub prawdziwych wyobrażeń, do uczynienia ich dobremi, lub złemi, niedosyć tedy, aby matka dziecięcia i piastunka postępowały z niém dobrze; trzeba ieszcze, aby i domownicy podobnie się z niém obchodzili.

II.

Skoro dziecko poymować zaczyna, trzeba zaraz w czynieniu mu, podług których iego słabość wymaga, zachować sprawiedliwość.

Przeto, ieśli dziecko uderzy kogo, trzeba je podobnie uderzyć, aby mu dać poznać, że czyniąc drugim krzywdę, powinno się podobney od nich spodziewać.

III.

Kiedy krzyczy, lub naprzykrza się dla otrzymania iakiey rzeczy, którey mu dać nie można; trzeba ją oddalić od niego, ieśli to bydź może, byle tego nie postrzegło; ieśli tego nie można uczynić, trzeba mu iey odmówić tą razą. Jeśli za drugą razą o to samo się upomina, nie trzeba zważać na iego natrętność, a podda się potrzebie. Ale, ieśli krzykiem otrzyma to, czego mu z początku chciano odmówić, w tedy pozna, że dosyć iest naprzykrzać się tym, którzy je otaczaią, aby niemi powodować.

IV.

Skoro dziecko wie, co iest prosić uprzeymie, niech służący niesłuchaią go, kiedy mówi tonem ostrym; bo przez to nabrałoby nałogu sądzenia, że iest na to zrodzone, aby drugim rozkazywało: i taki to nałog formuie ludzi dumnych, którzy mniemaią, że oni do rozkazywania, a drudzy do posłuszeństwa im, są stworzeni.

V.

Nie trzeba obiecywać dziecku tego, czegobyśmy dać mu niechcieli; bo nie dotrzymać danego mu słowa, iest to uczyć go podobnego przestępstwa.

VI.

Chcąc, aby jaką rzecz zrobiło, do którey niema ochoty, i nie może poiąć przyczyny, dla któreyby ją czynić miało; nie trzeba, dla nakłonienia go, głaskać iego próżności, przekładaiąc mu, że *rzecz, którą zrobi, będzie piękna:* lepiey mu powiedzieć, iaką roskosz sprawi tym, których kocha, jeśli tę rzecz wykona.

VII.

Nie trzeba prawić przed dzieckiem baśni o czarach, djabłach, i t. d., albo je straszyć źwierzętami, które mu szkodzić nie mogą: trzeba raczey wykładać mu to,

co się dzieje w iego oczach: bo lepiey go nauczyć tego, co iest prawdziwém, co mu pożytecznėm bydź może, aniżeli tego, o czémby zapomnieć należało.

VIII.

Ile razy dziecko, bawiąc się, nic złego nie robi, ani się nikomu nie naprzykrza, niech sobie czyni, iak mu się podoba.

Dobrze też oddalić od niego to wszystko, coby stłuc, lub zepsuć mogło: bo przez to ubędzie rzeczy, których mu pozwolić nie można.

IX.

Kiedy dla słabych sił iego czyni się mu posługa, iako to nosząc je, lub się z nim bawiąc: trzeba czasem przerwać z nim zabawkę, lub przestać je nosić, aby się przeświadczyło, że się mu usługuie dobrowolnie, i że osoba czyniąca mu posługę nie zależy od iego kaprysow.

X.

Kiedy źle wymawia, nie trzeba powtarzać iego sposobu mówienia: bo przez to nabrałoby nałogu złego wymawiania.

XI.

Kiedy upadnie, stłucze się, skaleczy, lub co podobnego sobie zrobi, nie trzeba się troskać, i ubolewać: bo przez to stałoby się delikatném i bojaźliwém.

XII.

Osobliwiey strzedz się potrzeba, aby nie chwalić ustawicznie przed dzieckiem tego, co mówi, co czyni: bo przez to rozumiałoby, że więcey warto od innych.

A N E G D O T Y.

Jedna z płci piękney czytaiąc dzieło, pod tytułem: *Megalanthropogénésie, czyli sposob tworzenia ludzi wielkich i z dowcipem.* „Co za nieszczęście, rzecze, dla Autora, że iego Oyciec nie znał tey sztuki.

Jeden z gazeciarzow, lubiący dawać swoie zdanie o sztukach teatralnych i rolach aktorow, i to częstokroć na wiarę drugiego; takie raz o iedney sztuce umieścił zdanie w gazecie swoiey: „Zatrudnie-
„ nia nasze, dnia wczorayszego, nie pozwoliły
„ nam bydź na graniu sztuki N....., ale
„ wszyscy zapewniaią, że nie naylepiey
„ była przyięta; ta iednak wieść potrzebu-
„ ie ieszcze potwierdzenia„.

Uczynię zadość twoim naleganiom, rzekła iedna młoda osoba do swego kochanka, bylebyś mi to dał, czego niemasz, czego nigdy nie możesz mieć, a co iednak możesz mi dać — Coż takiego? zapyta kochanek — *Męża*, odpowie.

Hrabina Dianna, mówiła do *Ludwika* XVI. „Chciałabym przy sobie mieć geniusza, dla poradzenia się go niekiedy w okolicznościach wątpliwych„. Król iey rzecze: Masz go WPani: — Alboż nim nie iest sumnienie?

Dowcip i rozum, mawiał P. *Pope*, są utworzone iak mąż i żona dla wzaiemney

sobie pomocy; i równie iak oni są prawie zawsze w niezgodzie.

Arlekin słysząc Pana swoiego deklamuiącego pełną żółci Satyrę przeciwko Męszczyznom, zawołał, *a Kobiety MPanie, coż o nich powiesz?* — Kobiety! ..... Ach! te ieszcze są gorsze ..... *W rzeczy samey* przerwał mu Arlekin, *coby to za doskonałe były z nas stworzenia, gdybyśmy ani Męszczyznami, ani Kobietami nie byli!*

P. de Morien Szambelan dworu Królowey Matki, za Fryderyka II. Króla Pruskiego, tak był ograniczonego rozumu, że Poseł Angielski dla żartu prosząc go o prezentowanie Królowey podróżuiącego Hrabiego Essex, dodał, *że z resztą nie był to ten Essex, którego Królowa Elżbieta stracić kazała;* iakoż Morien, przy prezentacyi pomienionego Anglika, temi odezwał się słowy: *„Mam zaszczyt prezentować Waszey Królewskiey Mości Hrabiego Essex podróżuiącego Anglika, z resztą Poseł Angielski upewnił mnie, że to nie iest ten Hrabia Essex, któremu Królowa Elżbieta głowę uciąć kazała.*

Pan de T ..... z obowiązku urzędowania swoiego, oddalaiąc się z domu, zapowiedział małżonce swoiey, że iey przyprowadzi na obiad Pana Denon (autora podróży w Egipcie w czasie pobytu tam Napoleona) zalecaiąc oraz, ażeby, ile możności, starała się go mile przyiąć, że naylepszy do tego sposob, ieżeli przeyrzy iego dzieło, i o nim rozmawiać będzie; że go w bibliotece znaydzie, w tém a tém mieyscu. — Pani de T ..... śpieszy wziąć ulubione dzieło, i cieszy się, że wkrótce rozmawiać o nim będzie z bohatyrem — Jakoż skoro tylko zasiedli do stołu, zaczęła mówić do P. Denon, którego obok siebie umieściła, *że czytała xiążkę iego, że iest tym uszczęśliwiona,* P. Denon odpowiedział iey ukłonem; *że wiele przebył nieprzyiemnych Krain, i że wiele tam musiał ucierpieć,* Pan Denon znowu się ukłonił; *że ona szczerze dzieliła iego cierpienia*— Dotąd wszystko szło iak naylepiey; *lecz zachwycenie moie,* zawołała, *do nayważszego doszło stopnia, kiedy w samotności WPana postrzegłam przybycie Piątaszka; czy WPan masz go zawsze przy sobie?* — Na te słowa P. Denon zdumiały, nachylaiąc się do swego sąsiada — *Czy nie za Robinsona ona mnie bierze?* .... W istocie prostota Pani de T ..... zrządziła, że miasto *Podróży w Egipcie,* wzięła *Przygody Robinsona.*

ROZMAITE MYŚLI I ZDANIA.

Co widziałeś w Grecyi? zapytał ieden podróżuiącego.— Widziałem, odpowiedział, czas wszystko w cichości niszczący.

Peruwianie karali próżnowanie iako naywiększy występek, ponieważ iest źródłem wszystkich innych mogących się popełnić występkow: Starcy i niedołężni nie mogący pracować, żywieni byli kosztem publicznym; lecz za to powinnością ich było strzedz pola zasianego, od ptastwa.

Pewien Poeta Arabski utrzymywał: „ Że cztery rzeczy tego świata niepowinny „ nam pochlebiać: — Poufałość możnych, „ przymilanie się Kobiet, uśmiech nie„ przyiaciela, i ciepło zimowe„: bo wszystkie te rzeczy trwać długo nie mogą.

Trzy rzeczy, mawiał Konfuciusz, należy szanować: Prawa, wielkich Ludzi, i słowo uczciwego człowieka.

Diogenes - Laerciusz przytacza, że Xenophanes napisał więcey od Zenona, Demokrit więcey od Xenophanesa, Aristoteles więcey od Demokrita, Epikur więcey od Aristotelesa, a Chryzypp więcey, aniżeli każdy z nich; lecz obok tego czyni uwagę, że gdyby z pism tego ostatniego wyrzucić to, co niebyło iego własnym dziełem, niby się zgoła nie zostało. — O ileż to mamy nowoczesnych Chryzyppow!

Ten, co nieustannie powtarza, że iest pełen honoru i uczciwości, że nikomu nigdy nieszkodzi, że się zgadza, ażeby złe, które innym wyrządził, na niego spadło, i dla przekonania innych potwierdza to przysięgą, nie umie nawet udawać uczciwego człowieka.

Zazdrość iest hydrą wszystkich nieszczęść; ten, którego ona gryzie, tysiące śmierci ponosi, a w sercu iego piekło się mieści.

Bogacz pomnaża usiłowania swoie, ażeby za stu używał; ubogi, ażeby był więcey iak zero; kupiec, ażeby powiększył swóy kredyt; Literat, ażeby iakieykolwiek dostąpił sławy; uczony, ażeby słynął z imienia; miła Kobietka, ażeby się mogła podobać; człowiek światowy, ażeby był chwalony i głośny; głupiec, ażeby przewodził; a wpośród tego wszystkiego, każdy z nich kontent iest ze swego rozumu, wyiąwszy tego, co go rzeczywiście posiada.

WYJĄTKI Z GAZETY WIEYSKIEY.

Gdy krowy doyne mléko utracaią.

Bywa to często, że krowy, lubo zdrowe i żadnym nie podległe chorobom, utracaią nagle mléko; przyczyna iest nie inna, tylko niedyspozycya żołądka, iż pożywność dobrze trawić niemogą i że w żołądku nieczystości się znayduią. Krowie takowey dawać potrzeba przez dni trzy codziennie 8 łotow soli glauberskiey, w wodzie rozpuszczoney, rano naczczo, a potém przez dziesięć lub dwanaście dni, rano i wieczor, następuiący trunek:

Uraszplowaney, czyli miałko utartey kory dębowey szarey, łotow dwanaście; utłuczonego koperku włoskiego dwanaście łotow, proszku z korzenia czérwoney gorzyczki szesnaście łotow; to wszystko zmieszawszy, i podzieliwszy na dwadzieścia i cztery równe części, każdy proszek z półkwartą wody zmieszaney, krowie dawany bydź powinien.

Modrzew iako trucizna na pluskwy.

Lemke dozorca lasow w *Hannowerze* doniosł, że nie tylko w sprzętach modrzewowych pluskwy gnieżdżą się, lecz, że nawet woda z tego drzewa je niszczy: kazał namoczyć cztéry funty młodych gałązek posiekanych w ośmiu funtach wody deszczowey, które przez dwadzieścia cztéry godzin mokły; potém gotował je w kotle na mocnym ogniu przez godzin cztéry, przez dwanaście dał stygnąć temu dekoktowi. Podobnie czynił z cztérma funtami gałązek bez liści, i z cztérma funtami kory. Wodą tych trzech rodzaiów, każdą z osobna kazał, za pomocą pędzla, posmarować ściany i sprzęty domu zapluskwione-

go, a w iedney godzinie zginęło nieźliczone mnóstwo tego owadu: tym sposobem oczyścił w krótkim czasie dwa szpitale, i niektóre domy mieyskie. Pluskwy pomoczone tą cieczą puchły raptownie, i pękały natychmiast. —

Sposob hodowania iagniąt bez matki. (Wyimek z Tygodnika Berl.).

Bardzo często zdarzać się zwykło: że owce zaraz po okoceniu się zdychaią albo mléka do karmienia jagnięcia nie maią, albo czasem bliźniętą rodzą i tym potrzebney ilości mléka dostarczyć nie mogą: w takich razach wielu gospodarzy niedba o jagnięta i dopuszcza im zdychać, sądząc: że takie jagnięta mlékiem krowiém odchować bardzo iest trudno; mniemaią bowiem: że mléko krowie iest dla jagniąt zbyt gorące i doświadczenie nauczyło: że wiele iagniąt podobnie karmionych zdychało, nim do trawienia krowiego mléka przyzwyczaić się mogły; lecz teraz natrafiono na sposob, przez który osierocone jagnięta niezawodnie i dobrze odhodować można, który iest następujący: bierze się mléko krowie w dniu poprzednim wydoione, zbierze się z niego śmietanka i zagotowawszy je dobrze, gdy tak podchłodnie, że będzie miało stopień ciepła naturalnego, w iakim iest mléko w ten moment wydoione, daie się do picia jagniętom czasem samo przez się, a czasem z letnią wodą zmieszane. Przytém iednak napoiwszy je, należy im dawać chleba czerstwego cokolwiek wprzód przyrumienionego i w mléku namoczonego; tak odchowywane jagnięta, rosną do zadziwienia prędko, a nawet wyprzedzaią we wzroście i tuszy inne, które naylepsze karmiły matki.

O leczeniu sparzelizny.

Dostrzegłszy w Numerze 38 G. W. z r. p. wiadomość o leczeniu sparzelizny, winienem donieść nierównie łatwieyszy i pewnieyszy sposob, którego w domu moim od wielu lat z naypomyślnieyszym doświadczam skutkiem: uryna ciepła ludzka na sparzeliznę przyłożona (zmaczawszy w niey czystą chustę) uśmierza w dwióch minutach bol, a ranę ze sparzelizny przygotowuie do śpiesznego zagoienia. —

Józef Nazierowski z Mącznik pod Kaliszem.

O życie Egipskim. (Rzecz wyięta z Dziennika Berlińskiego).

Zeszłey wiosny czyniono rozmaite doświadczenia ze zbożem, pod imieniem *żyta egipskiego* zwaném. Skutki wcześnieyszych z tym gatunkiem zboża w Belgium czynionych doświadczeń zwróciły na siebie szczególnieyszą uwagę rolnikow w kraiach Pruskich, którzy z przeszłorocznych doświadczeń, następuiące dostrzegli skutki: żyto egipskie doyrzewa w przeciągu trzech miesięcy; a zatém w przypadkach, kiedy oziminy chybiaią, ieszcze w miesiącu Czerwcu zasiewać się może. W płodności równa się z nayplennieyszym żytem ozimym, i przestaie na średnio uprawnym gruncie. Chleb z niego równa się zupełnie z chlebem, z naylepszego żyta pieczonym. W niektórych mieyscach wspomnione żyto zasiane przewyższało doświadczaiących nadzieie, 130 funtow wysiewu wagi kolońskiey na 2 morgach, wydały 52 szeflów zbioru. Tak iasne korzyści zdaią się bydź dość mocną dla rolnikow pobudką, do zaięcia się tym korzystnym źródłem rolniczych widoków.

O przesyłaniu ryb żywych w zimie, przez P. Rassmann.

Upakuy rybę żywą w śnieg i prześliy ją chociażby naydaley. W śniegu zdrętwieie wprawdzie, lecz nie obumiera. Skoro przybędzie na mieysce przeznaczone, włożyć ją trzeba w zimną wodę, a wnet odzyska życie. Sam doświadczyłem (mówi autor), że w śnieg upakowane ryby żywe

naydaley przewozić można, byleby, co oczewistą iest rzeczą, nie stawiać ich w mieyscach ciepłych.

Niektóre środki przeciw odęciu się bydła pochodzącemu z koniczyny.
(z gosp. rol. gaz. Hal.)

1, Wsadza się odętemu bydlęciu knybel w paszczę, by ta była otworem, i pędzi się je nateuczas prędko przez czas nieiaki.

2, Wylewa się na całe bydle kilka wiader zimney wody.

3, Daie się bydlęciu wypić szklankę wódki, w którey naprzód łyżeczkę saletry rozpuścić należy; środek ten nigdy mię nie zawiodł, dla dorosłey sztuki bydła rogatego dostateczna iest miara wspomniona; dla baranka zaś biorę iedynie pełną łyżkę stołową wódki i nakoniec noża saletry, i zawsze stosuię ilość lekarstwa do wielkości bydlęcia.

4, Czwartym arcy-skutecznym środkiem iest: wlanie choremu bydlęciu flaszki mléka zmieszanego z naparstkiem pełnym prochu strzelczego.

O skutkach zbawiennych Szylniku wodnego. (Rzecz wyięta z Ruskiego Inwalida).

W numerze 42 na stronicy 334 Gazety wieyskiey z roku 1817. donieśliśmy szanownym czytelnikom o skutkach zbawiennych Szylniku wodnego, *Alisma plantago*, w smutnych przypadkach ukąszenia przez psa wściekłego. W tych dniach *Poczta Północna* umieściła w tym przedmiocie, co następuie:

P. *Czarnow* Obywatel Olwiopolski donosi: że pierwszą probę skutków szylniku wodnego uczynił w przyległey maiętności wiosce. Z dwónastu ludzi pokąsanych od wilka wściekłego, 5 wyzdrowiało, żadnych innych, oprócz tey rośliny, nie używaiąc środków. Wtenczas przekonawszy się o dzielności tego lekarstwa, rozgłosił to odległym okolicom; nadto oświadczył iż maiąc u siebie znaczny tey rośliny zapas, przyrzekł każdemu w potrzebie iey udzielić. W przeciągu roku licznie się udawano do niego po tę pomoc, i teraz nawet (pisano w Styczniu 1819 roku), gdy iey znaleść w polu nie można, częste odbiera prośby. Dziesięciu iuż ludzi ukąszonych uleczyło się. Pan *Wołkow* Officer pułku pieszego Ołoneckiego przybył był także do niego z Panią Szyszkin, będąc ukąszony od psa wściekłego przed dwóma tygodniami. Pan *Czarnow* nieodmówił mu pomocy i przez kilka tygodni lecząc go proszkiem z korzenia szylniku, zupełnie uzdrowił.

Dnia 14 Stycznia 1819 roku, tenże Pan *Czarnow* podał do Sądu Ziemskiego Olwiopolskiego obwieszczenie stwierdzone świadectwami wielu osob, z którego przyłączamy następne okoliczności:

1, Użycie proszku z korzenia szylniku wodnego dwa razy w dniu 9 Stycznia 1818 roku, zniszczyło jad wścieklizny w pięciu ludziach ukąszonych w Pazdzierniku 1817 roku. Wszyscy ci ludzie są włościanie Pani *Sarzyńskiey* we wsi *Martonińskiey* w powiecie *Tyraspolskim*.

2, Pani *Motelewa* żona Rotmistrza 2 Ułańskiego pułku, została także ukąszoną od psa wściekłego w miesiącu Sierpniu 1818 roku tak dalece, że pies twarz iey zupełnie poszarpał; posłano natychmiast do Pana *Czarnowa;* nieomieszkał nayśpieszniey przysłać kilka proszków z tey rośliny, i chociaż rany bez pomocy lekarza nie rychło się zagoiły; lecz jad wścieklizny należycie zniszczony został.

3, Pani *Miłaszewska* obywatelka powiatu *Chersońskiego*, maiąc także na dworze swoim człowieka pokąsanego od psa wściekłego, a to nawet do tego stopnia chorego na wściekliznę, iż się iuż wody niezmiernie lękał, iak to sam Pan Czarnow widział. Zamknięto go w izbie osobney i tegoż wieczora dano mu znaiomy proszek,

27

nasypany na chleb z masłem, nazaiutrz rano uczyniono toż samo. Koło południa chory iuż przestał lękać się wody, i gdy się mu pić zechciało, napił się iey dosyć bez naymnieyszego wstrętu. Prosił oraz, aby mu dano na womity; lecz tego nie uczyniono, poczém w zupełném zdrowiu odwieziony został do Pani Miłaszewskiey.

4, W początku Grudnia 1818 roku, Pan *Tołstow* przywiozł do Pana Czarnowa brata swoiego pokąsanego od wilka wściekłego, lękaiącego się wody, powietrza i szumu, który w paroxyzmach tak się rzucał, iż musiano krępować. Pan *Czarnow* uleczył go tymże sposobem.

5, W miesiącu Sierpniu 1818 roku w wiosce zwaney *Kulikowe pole*, dwa wściekłe psy pokąsały innych i przytém wiele bydła, a ieden z nich rzucił się, z otwartym pyskiem pełnym piany, na człowieka, któremu pogryzł rękę. Pan *Czarnow* naprzód kazał rękę wymyć oliwą, w którey pierwiey zamorzono paiąka Tarantulą zwanego, i ręka w przeciągu dwóch tygodni zupełnie się zgoiła. Przez dziewięć dni dawał Pan *Czarnow*, tak ludziom iak i bydłu pokąsanemu, zwyczayne swoie lekarstwo, to iest, proszek z *Szylniku wodnego*, i wszyscy zupełnie wyzdrowieli. Życzyć zatém należy, aby obywatele opatrzyli się w tak zbawienną roślinę. Za zdaniem iednak lekarzy bezpieczniey iest w przypadku ukąszenia ranę natychmiast wyrznąć i gorącém przypiec żelazem. Jeżeli bol wielki odstręcza od tego; to znowu okropne męki wścieklizny i zgon bolesny, wszelkie ociąganie się zwyciężyć w chorym powinny.

Cukier nayskutecznieyszym środkiem na leczenie ran na nogach bydląt wszelkich, a mianowicie koni. (Rzecz wyięta z Gazety gospodarsko-rolniczey Hallskiey).

Pan *Sutiere* francuzki lekarz bydlęcy, zapewnia: że na rany na nogach, cukier iest nayskutecznieyszém lekarstwem, i że goi nim i czyści skaleczenia, chociażby naywiększe. Przytaczał on przykład o koniu, który dla wrzodu na przedniey nodze iuż od 3ch miesięcy nie wychodził ze stayni. Noga ta spuchła zupełnie i iuż goić się zaczynała. Kowale robili wyrzynania, dawano lekarstwa, przykładano różne maści i smarowano rozmaitemi smarowidłami; lecz wszystkie te środki były bezskuteczne Tymczasem żołnierz pewien, syn kowala ze wsi *St. Jean, Pied de Pont* podiął się konia tego wykurować. Nic mu więcey nie robił, tylko przemywał ranę trzy razy na dzień ciepłém winem, i zaraz potém posypywał ią białym cukrem i prócz tego, przykładał ieszcze płócienko cukrem posypane i starannie nogę obwiązywał. Po upływie blizko pięciu tygodni, został koń z podziwieniem znawców zupełnie wygoionym, i od tego czasu używam także cukru z naylepszym skutkiem w podobnych przypadkach. X. S.

Skuteczne lekarstwo dla bydła rogatego. (z G. g. r. H.).

Pan *Stenger* z wielu swoich rozpraw w gospodarczo-rolniczym przedmiocie zaszczytnie znany, donosi w gospodarczo-rolniczey gazecie Hallskiey, iż udało mu się wynaleść wyborny środek przeciwko weszce bydlęcey, a ten iest następuiący: Bierze się trzy części śmietany i iedną trzecią lnianego oleiu, co zmieszawszy, smaruie się tém bydle słabe. Lekarstwo to nieochybnie skutkować będzie, a nieszkodzi bynaymniey liżącemu się bydlęciu.

Sadza wybornym nawozem. (z G. g. r. Hallskiey).

Jak wiadomo Anglicy używaią rozmaitych sztucznych nawozów, a pomiędzy innemi także sadzy z pieców i kuchen. Lubo niemal powszechnie w Anglii palą węglem

kamiennym, gospodarze wieyscy iednakże zakupuią chciwie i taką sadzę, i częstokroć płacą za ieden korzec sadzy daleko więcey, niżli za czterokonną furę bydlęcego nawozu. Zwykle płacą korzec po talarze; z tego to powodu kominiarze niedostaią w Anglii żadney zapłaty, w mieyscu takowey bowiem zabieraią sadzę za wycieranie kominow.

Sadza używa się na wiosnę w czasie deszczu, posypuią się nią pola i łąki. Na korzec wysiewu bierze się do sześciu korcy sadzy mokrey. Dla łąk iest nawoz takowy bardzo skuteczny, wytrzymuie zwykle lat 6, na polach zaś iedynie lat trzy skutkować może.

Sposob robienia drożdży sztucznych, tak dla piekarzow, iak dla piwowarow i gorzelnikow (z P. Z. R.)

Do 20 funtow drobno uśratowanego słodu ięczmiennego bierze się 6 wiader wody, i z nią gotuie słod w kotle, pilnie mieszaiąc przez poł godziny. Potém przecedza się to przez sito w czyste naczynie. Pierwiey kładzie się trochę słomy w sito, ażeby męty na niey zostały, a polewka przeciekła. Dopiero dać iey przestygnąć, pokąd letnią nie będzie, naówczas włożyć w osóbném naczyniu do wiadra tey letniey polewki, sześć funtow ciasta kwaśnego, to wszystko należycie wymieszać pokąd się dobrze nie rozkłóci, natenczas wlać to nazad do wszystkiey polewki, z którey się to wiadro uięło. Dodaie się oraz do tego wszystkiego trzy kwarty dobrych świeżych drożdży piwnych, zakłóca należycie i na ciepłém piecu dopóty tylko ustawia, pokąd burzyć nie zacznie. Natenczas sypie się ieszcze dziesięć do dwónastu funtow miałko przesianego i od wszelkich otrębów zupełnie wolnego ięczmiennego słodu, przykrywa i daie burzyć się w nieco ciepłém mieyscu. Naczynie do tego użyte powinno bydź nieco większe, ażeby burząca się massa dosyć miała przestrzeni. Potém zamieni się wszystko w drożdże same, do powyżey wzmiankowanego użytku wyborne; używaią się zaś tym samym sposobem, co i drożdże piwne. Jednak w początku można ich nieco więcey zadawać, niż zwyczaynych piwnych drożdży, pokąd się z ich skutku nie przekona, iak silnie skutkują, tak wiele przeto za każdym razem brać ich należy.

Przez wiadro rozumie się tu zwyczayne wiadro wodne, w którém mieści się 8 do 10 kwart wody. Kwarta każda wody waży funtow dwa.

Łatwy sposob zapobieżenia niedostatkowi dobrego octu, i aby gospodarz raz się w niego opatrzywszy, więcey go niekupował. (z P. Z. R.)

Postarać się o dobrą i mocnym octem iuż nalaną beczułkę o dziesięć, lub dwanastu konwiach, napełnić nią ostrym przygotowanym octem, ustawić w ciepłém mieyscu, zni e ze wszystkiém zatkanym szpuntem; zatkać w nią lejek drewniany i dolewać, ile razy się co na użytek utoczy, znowu właśnie tyle wody (albo ieszcze lepiey zwietrzałego ugotowanego piwa), co się tymczasem, nim znowu utoczyć będzie potrzeba, w ocet podobnie obróci. Gdyby zaś ocet przez to osłabiał się, to go można, albo utłuczonym długim pieprzem w woreczku zawieszonym, znowu zaostrzyć, albo powinny dwie beczułki w zapasie leżeć, aby się częstém zpotrzebowaniem odmieniały.

Sposob robienia octu cytrynowego. (z P. P. P. Póél).

Chcąc uzyskać ocet taki zdrowy i do potraw rozmaitych arcy-użytecznym, naprzód ziarna z cytryn wycisnąć należy, potém obrawszy je ze skórek soczyste ośrodki włożyć w jakie szklanne naczynie, nalać je dobrym octem winnym i postawić na słońcu.

Bez pospolity (Sambucus nigra) der gemeine schwarze Hollunder.

Pewien człowiek w *Szwaycaryi*, który w pewnych porach roku bzową iadał sałatę, przedłużył tym sposobem życie swoie do lat przeszło stu. Takowa sałata robi się z pączkow bzowych, na wiosnę pokazuiących się, którą polawszy wprzód wodą gorącą, odcedziwszy potém i cokolwiek oliwy, octu, i soli dodawszy, używa się. Wszystkie prawie części *bzu*, każda w swoim sposobie, są nader pożyteczne: kwiat służy za lekarstwo w chorobach, z zaziębienia pochodzących, w krwawych biegunkach, w zatamowaniu potów i t. d.; jagody *bzowe* na powidła, lub sok obrócone, maią własność rozwalniaiącą żołądek i obudzaiącą poty; z ziarek *bzowych* robi się oleiek, który laxuie; wieśniacy używaią zielonych liści *bzowych*, i skórki zieloney z młodych latorośli *bzowych*, na rany, i w różnych innych przypadkach. Drzewo z bzu starego iest tak twarde, że prawie twardości drzewa bukszpanowego równa się, i dla tego tokarzom i stolarzom bardzo iest przydatne: wreście dobroczynne skutki nawet cieniem swym sprawuie; są bowiem przykłady, że ludzie chorzy, którzy w cieniu drzewa *bzowego* sypiali, tém samém do zdrowia przyszli. *Salzman*, ów sławny wychowawca młodzieży, miał szczęście, iż w przeciągu dwódziestu siedmiu lat, z mnóstwa wychowawców w instytucie iego naukowym, ani ieden nie umarł, co po naywiększey części winien iest używaniu herbaty z bzowego kwiatu.

SADOWNICTWO.

Postępowanie w pielęgowaniu drzew owocowych, które zachowuie P. Ransleben b. tayny radca ministerstwa skarbu w Berlinie.

1, Pan *Runsleben* nie cierpi w szkołkach drzewek swoich żadnych chwastów, każe je niszczyć, zgromadzać na kupy, polewać wodą stawową, i często rydlem przerabiać uzbierane kupy, z których żyzną utrzymuie ziemię.

2, W mieyscu ubyłych ze szkołki drzewek, zasadza inne.

3, Na ziarnówki wybiera mieysca, które przez lat kilka spoczywały, a w niedostatku mieysc takowych, na wyznaczone w tym celu mieysca w ogrodzie, każe zwozić ziemię, która przez lat kilka spoczywała.

4, Unika wszelkich sposobow przysporzenia urodzayności drzew przez pognoie źwierzęce, lub kunsztowne i używa iedynie tylko roślinnego gnoju.

5, Pestki i ziarka, skoro tylko doyrzeją, sadzi natychmiast w szkołkach w rzędy, jedno od drugiego o dwie stop odległe, drzewkom zostawia mieysce na jedną stopę, którym, jeżeli są proste, żadnych nie daie tyczek.

6, Z pomiędzy wszystkich sposobow ulepszania gatunkow drzew owocowych kopulacyą uważa za naylepszy.

7, Wedle doświadczeń iego, te tylko gatunki kwaskowatych wiśni na pieńkach słodkich szczepić można, które mocno buiaią.

8, W szkołkach swoich ma 70 gatunkow gruszek, 101 jabłek, 26 brzoskwiń, 36 morelow, 38 śliwek i 23 gatunkow szczepów rozmaitego wina.

O własnościach dobrego stadnika, albo buhaja.

Stadnik, po którymby się pięknych cielat dochować można, powinien mieć krótki i gruby łeb, szerokie kędzierzawe czoło, czarne, wielkie, żywe oczy, krótkie i grube rogi, długie i dobrze obrosłe uszy, wielkie nozdrza, czarny pysk, tęgą i mięsistą szyię, w sobie podłużnego ciała, nie wysokie, ale mocne nogi, szeroki krzyż i piersi, i śmiały krok. Co się tycze koloru, ciemno-brunatny za naypięknieyszy i naytrwalszy utrzymuią.

Zaćmienia jakie w roku 1828 widziane będą.

W tym roku dwa zaćmienia słońca przypadną dla mieszkańców ziemi: pierwsze zaćmienie dnia 2 kwietnia, drugie dnia 27 września; lecz żadne z tych nie da się widzieć na horyzoncie Wileńskim.

SWIĘTA I POSTY STAROZAKONNYCH.

STYCZEŃ

(*Od* 26 *Tebeth do* 28 *Szwath*).

5 Rosz chodesz Szwath (Nów miesiąca Szwath).
19 Chamisza asar biszwath (piętnasty dzień miesiąca Szwath). radosny.
21 Szabath Szyrah (Sobota pieśni).

LUTY

(*od* 28 *Szwath do* 27 *Adar*).

3 Rosz chodesz Adar (Nów miesiąca Adar).
4 Rosz chodesz (2gi dzień po nowiu).
16 Post Estery Królowey.
17 Purym, dzień wcale radosny ze zguby Hamana.
18 Szuszan purym (dzień w mieście Szuszan niegdyś stołecznêm Perskiêm radosny).

MARZEC

(*od* 27 *Adar do* 29 *Nisan*).

4 Rosz chodesz Nisan (Nów miesiąca Nisan).
15 Post pierworodnych.
18 Pesach, czyli Pascha (dzień 1 Wielkonocy, czyli wyiście z Egiptu).
19 Drugi dzień Paschy.
20, 21, 22, 23 Cholhamoed (powszednie dni między świętami).
24 Szebii szel Pesach (7my dzień Paschy).
25 Achron szel Pesach (ostatni dzień Paschy).
26 Isru chag (przydatek do święta). radosny

KWIECIEŃ

(*od* 29 *Nisan do* 29 *Ir*).

2 Rosz chodesz Ir (Nów miesiąca Ir).
3 Rosz chodesz (2gi dzień po nowiu).
9 Taynes behab (Post niektórych Izraelitow w Poniedziałek).
12 Drugi post we Czwartek.
16 Trzeci post Poniedziałkowy.
20 Lag baomer (33ci dzień od Paschy radosny).

MAY

(*od* 29 *Ir do* 1 *Tamuz*).

2 Rosz chodesz Sywan (Nów miesiąca Sywan).

4, 5, 6 Szelosze jeme hagbala (trzy dni Gabali). Przygotowanie się do przyięcia Praw Boskich radosne.
7, 8 Szebuoth (święto tygodniów, to iest siedm tygodni po święcie Paschy).
9 Isru chag (przydatek do święta).
21 Post w niektórych mieyscach.
31 Rosz chodesz Tamuz nów Mca Tamuz.

CZERWIEC

(od 1 Tamuz do 2 Abh).

1 Rosz chodesz Tamuz (drugi dzień po nowiu).
17 Szywe Osor beytamuz (dzień zburzenia Jerozolimy post).
30 Rosz chodesz Abh Nów Miesiąca Abh.

LIPIEC

(od 2 Abh do 3 Elul).

7 Szabath chazon (Szabath widzenia Proroka Izajasza.
8 Tysze beab 9 dzień miesiąca Abh, to jest, dzień spalenia Kościoła Swiętego załobny, i post ścisły.
14 Szabath Nachamu (Sobota Pocieszcie się). Dzień radosny.
29 Rosz chodesz Elul (Nów miesiąca Elul).
30 Rosz chodesz (2gi dzień po nowiu).

SIERPIEŃ

(*od 3 Elul do 5 Tyszry* roku 5,589 liczący się u żydow od stworzenia świata).

28 Nowy Rok 5,589.
29 Drugi dzień nowego roku.
30 Com gdaliohu (dzień postu za Gedeliasza.

WRZESIEŃ

(od 5 Tyszry do 5 Marcheszwan).

6 Jom Kipur czyli dzień *expiracyi*, oczyszczenia się z grzechow.
11 Sukoth (święto Namiotów).
12 Drugi dzień święta Namiotów.
13, 14, 15, 16 Cholhamoed (powszednie dni między świętami).
17 Hoszana Raba (Wybaw pomocą wielką).
18 Szemini Acerath (8my dzień zamknienia święta).
19 Symchath Thora (pocieszenie się z Zakonu Bożego).
20 Isru chag (przydatek do święta).
26 Rosz chodesz Cheszwan (Nów miesiąca Cheszwan).
27 Rosz chodesz (2gi dzień po nowiu).

PAZDZIERNIK

(od 5 Cheszwan do 7 Kislau).

1, 4, 8 Post behab (post nabożnych Żydow w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).
26 Rosz chodesz Kislau (Nów miesiąca Kislau).

LISTOPAD

(od 7 Kislau do 7 Tebeth).

Od 19 do 27 ośm dni Chanuka (odnowienie, czyli poświęcenie Kościoła).
24 Rosz chodesz Tebeth (Nów miesiąca Tebeth).
25 Drugi dzień po nowiu.

GRUDZIEŃ

(od 7 Tebeth do 9 Szwath).

4 Asara betebeth Post. — *inaczey* Com haasiri (post 10 dnia miesiąca Tebeth, w którym było pierwsze oblężenie Jerozolimy).
24 Rosz chodesz Szwath Nów Mca Szwath.

WIADOMOŚĆ KIEDY W GRODNIE POCZTA ODCHODZI.

Na trakt przez Białystok do Warszawy i do wszystkich Miast w tey stronie leżących, w Niedziele i Czwartki.

Na trakt przez Wilno do St. Petersburga i przez Lidę, Mińsk do Moskwy, Małey Rossyi i Wołynia, oraz do wszystkich Miast w tey stronie położonych; do Prus przez Wilno, Kowno i Jurborg, i przez Łososnę do Królestwa Polskiego, we Wtorki i Piątki.

Przyimowanie zaś na wszystkie powyższe trakty Korrespondencyi odbywa się w też dni od godziny 7mey do 12tey z rana.

Jarmarki pryncypalnieysze Kraiowe i Zagraniczne.

Berdyczew: 1szy 13 Stycznia. 2, w N. Białą. 3, 12 Junij. 4, 15 Augusta. 5, 1 Listopada.

Bieszenkowicze: W dzień SS. Piotra i Pawła.

Bobroysk w Gubernii Mińskiey nowo-założone: 1szy, Na 3 Króle, to jest: od 6 do 20 Januar. 2, Na S. Mikołay, t. j. od 9 do 23 Maja. 3, Na Pokrowy P. Maryi, t. j. od 1 do 14 8bra, każdy po 2 tygodnie.

Chasłowicze: 24 Lipca.

Dołhinów: Na Wniebowstąpienie Pańskie.

Druja: Na 3 Króle.

Homla: Na Nowy Rok.

Janiszki: 1, Na Gromnicz. P. Maryi. 2, Na Srzodopoście. 3, Na Boże Ciało.

Jeziorosy: 1szy w Niedzielę pierwszą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim. 2, 15 Augusta według nowego Kalendarza.

Iłukszta: 1szy na 3 Król. 2, na Grom. P. M.

Krasław: 1szy Od Niedzieli mięsopustney do wielkiego postu. 2, od 22 Julij do 1 Augusta.

Kalwarya: w Niedz. po Nawiedzeniu P. M.

Królewiec: 24 Junij według nowego Kalen.

Linków: w Niedzielę po Szkaplern. P. M.

Lubawicze: 1, Na 3 Króle. 2, W dzień SS. Piotra i Pawła.

Lipsk: 1, Na Nowy Rok. 2, 24 Apryla. 3, W d. S. Michała Arch. według now. Kal.

Oswiey w Guber: Witebskiey: 1, W ostatni Piątek przed Swiętym Piotrem. 2, Na Borysa, to jest dnia 24 Julii.

Ostrowno: Na Wniebowzięcie P. Maryi.

Płungiany: 1, w Poniedziałek zapustny. 2, Na narodz. S. Jana.

Poswol: Także w tym dniu.

Radoszkiewicze: W dzień SSS. Tróycy.

Rogów: w Niedzielę po Wniebowzię. P. M.

Rogoło: 1szy Na Wniebowstąpienie Pań. 2, Na Boże Ciało. 3, na S. Michał.

Sałanty na Zmuydzi: 1, na 3 Króle. 2, Na S. Maryą Magdalenę. 3, Na S. Roch. 4, Na Aniołow Stróżow.

Smorgonie: Na Srzodopoście.

Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.

Szkłów: 1, w N. Wstępną. 2, Na Boże Ciało.

Szczuczyn: 1szy na Maryą Magdalenę. 2, W dz. Symona Judy według nowego Kal.

Szaty: W dzień Swiętey Tróycy.

Szydłow: Na Narodzenie Panny Maryi.

Szymbórg: w Niedzielę po Wniebowz. P. M.

Uciana w Peie Wiłkomier: 1, Na Gromni. 2, Na Wniebowstąp: Pań. 3, na Boże Ciało. 4, Na Aniołow Stróżow, ma tygodn. Jarm.

Warszawa: 1, w 3 Poniedziałek po S. Jakóbie. 2gi, w 3 Poniedz. po wszystkich SS., trwa 3 tygod. według now. Kalendarza.

Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach. 2, Na Srzodopoście. 3, Na N. P. Maryą Szkapler.

Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.

Worno: w Niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.

Wysokie: W dzień S. Jakóba Apostoła według nowego Kalendarza.

Zelwa: W dzień Swiętey Anny według Kalendarza Ruskiego.

TABELA

Wschodu i Zachodu Słońca.

D.	STYCZEN.				LUTY.				MARZEC.				KWIECIEN.				MAY.				CZERWIEC.			
	wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
1	8	12	3	50	7	17	4	42	6	13	5	44	4	59	7	0	4	2	7	58	3	25	8	35
3	8	10	3	52	7	13	4	47	6	8	5	52	4	56	7	4	3	58	8	2	3	25	8	35
5	8	8	3	56	7	9	4	52	6	3	5	57	4	52	7	8	3	54	8	5	3	24	8	35
7	8	5	3	57	7	4	4	6	5	58	6	2	4	48	7	13	3	52	8	7	3	24	8	35
9	8	0	4	0	7	0	5	0	5	54	6	6	4	45	7	17	3	49	8	12	3	23	8	35
11	7	56	4	4	6	56	5	5	5	50	6	11	4	40	7	21	3	45	8	16	3	24	8	36
13	7	52	4	8	6	50	5	10	5	44	6	16	4	36	7	25	3	40	8	18	3	24	8	36
15	7	48	4	12	6	43	5	15	5	39	6	20	4	32	7	29	3	38	8	20	3	25	8	35
17	7	45	4	15	6	40	5	19	5	34	6	24	4	28	7	35	3	35	8	22	3	25	8	34
19	7	43	4	17	6	35	5	24	5	30	6	30	4	26	7	36	3	33	8	26	3	26	8	33
21	7	39	4	20	6	30	5	29	5	27	6	34	4	20	7	39	3	31	8	28	3	28	8	32
23	7	31	4	28	6	24	5	33	5	20	6	38	4	16	7	43	3	30	8	28	3	30	8	30
25	7	26	4	27	6	22	5	57	5	17	6	42	4	12	7	47	3	29	8	30	3	32	8	28
27	7	24	4	33	6	18	5	41	5	12	6	48	4	9	7	50	3	28	8	30	3	34	8	26
29	7	22	4	37	—	—	—	—	5	7	6	53	4	6	7	53	3	26	8	33	3	36	8	24
31	7	20	4	40	—	—	—	—	5	3	6	58	—	—	—	—	3	25	8	34	—	—	—	—

D.	LIPIEC.				SIERPIEN.				WRZESIEN.				PAZDZIER.				LISTOPAD.				GRUDZIEN.			
1	3	30	8	22	4	30	7	30	5	36	6	22	6	43	5	17	7	45	4	13	8	22	3	36
3	3	41	8	18	4	33	7	24	5	40	6	18	6	48	5	12	7	49	4	11	8	23	3	35
5	3	43	8	16	4	38	7	20	5	44	6	14	6	52	5	18	7	53	4	9	8	24	3	35
7	3	46	8	14	4	42	7	18	5	48	6	10	6	56	5	4	7	55	4	6	8	25	3	35
9	3	49	8	11	4	46	7	14	5	53	6	5	7	0	5	0	7	57	4	2	8	25	3	34
11	3	51	8	8	4	50	7	10	5	58	6	2	7	4	4	56	8	0	4	0	8	26	3	35
13	3	54	8	6	4	54	7	5	6	2	5	58	7	9	4	50	8	3	3	56	8	25	3	36
15	3	57	8	2	4	56	7	1	6	6	5	53	7	13	4	45	8	6	3	54	8	24	3	37
17	4	0	8	0	5	2	6	56	6	10	5	48	7	17	4	40	8	9	3	50	8	23	3	38
19	4	4	7	55	5	7	6	51	6	16	5	43	7	21	4	35	8	12	3	48	8	23	3	39
21	4	8	7	51	5	12	6	46	6	21	5	38	7	24	4	34	8	14	3	46	8	22	3	40
23	4	11	7	48	5	16	6	41	6	25	5	33	7	28	4	29	8	16	3	44	8	21	3	41
25	4	14	7	44	5	21	6	36	6	30	5	28	7	33	4	26	8	18	3	42	8	19	3	43
27	4	17	7	39	5	25	6	34	6	34	5	22	7	37	4	22	8	20	3	40	8	17	3	45
29	4	20	7	36	5	29	6	30	6	38	5	19	7	41	4	20	8	21	3	47	8	15	3	47
31	4	24	7	32	5	34	6	26	—	—	—	—	7	44	4	15	—	—	—	—	8	13	3	50

Theca 23 do [illegible] [illegible] [illegible] N.º 2